

ŽELEZAR

Jesenice, 26. januarja 1989

Številka 3 • XXXVIII

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25. letnici predsednik Tito odlikoval z redom zasluga za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradakšja, lektorica — novinarka Lilijana Kos, novinarka Tanja Kastelic, administracija — Mira Šifrer in Đinka Čatak. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinar 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorjanski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Delovni cilji in uresničevanje

Proizvodnja in prodaja v številkah

Obrati	Skup. proizv.		Proizvodnja za prodajo			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	109,5	109				
Jeklarna 2	92,1	92				
Livarna	71,4	71	3,4	10,6	3,4	10
VBS	104,3	104	3.834,2	116,7	3834,2	116
HVB	103,4	103	5.754,9	93,7	5754,9	93
HVJ	89,8	89	1.208,7	89,2	1208,7	89
PVT	105,2	105	1.007,5	88,3	1007,5	88
VDP	84,4	84	3.844,4	92,8	3844,4	92
Žičarna	87,3	87	1.581,8	96,4	1581,8	96
Jeklovlek	75,1	75	1.493,7	93,0	1493,7	93
Elektrode	92,5	92	613,8	57,4	613,8	57
Željarna	96,7	96	439,3	94,6	439,3	94
Žič. valj.	92,7	92	1.133,6	151,1	1133,6	151
ŽELEZARNA	98,6	98	20.915,3	96,7	20915,3	96

Malenkostno izboljšanje v doseganju skupne proizvodnje v primerjavi s preteklim tednom gre na račun finalnih obratov, kjer pa je zaostanek za načrtom še kljub temu največji.

Glede na stanje zalog in pogoje obratovanja je praktično v vseh obratih (razen redkih izjem) še vedno možno izpolniti načrt. Pri doseganju v tem začetnem delu leta 1989 izstopajo predvsem Jeklarna 1, ki izpolnjuje načrt 109,5 %, Valjarna bluming štel kljub težavam pri obratovanju potisne peči 104,3 % in Hladna valjarna Bela 103,4 %. Doseganje skupne proizvodnje znaša 98,6 %, zaostanek za načrtom smo uspeli v preteklem tednu zmanjšati za 1,2 %.

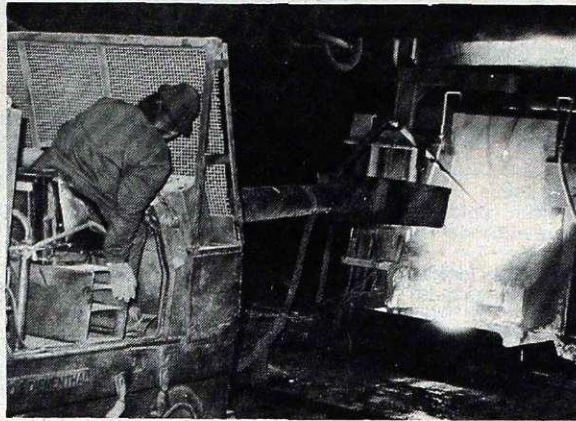
Že v mesecu decembru in tudi v januarju obratujemo z izredno nizkimi zalogami jeklenega odpadka, kar vpliva na količino in na asortiment proizvodnje jekla. Dnevno dobavljene količine ne omogočajo izboljšanja stanja. Po komercialnih pogodbah so predvidene večje dobave, kar bi izboljšalo situacijo in stabiliziralo proizvodnjo jekla.

Tudi v obeh lužnicah je stanje težko. Zaradi kasnitve v zagonu regeneracije kisline v lužnici žice na Jesenicah je poraba kisline izredno velika in zaradi omejenih količin, ki so na razpolago na tržišču, prihaja do velikih težav v oskrbi. Občasni zastoji in težave pri doseganju zahtevane kvalitete povzročajo velike proizvodne težave v praktično celotni TOZD Okrogli program.

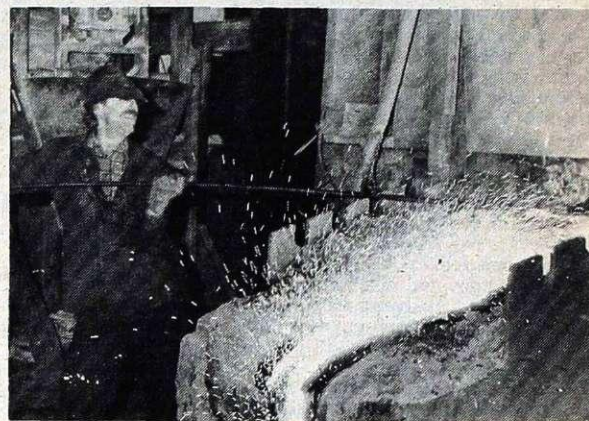
Zaostanek v prodaji je večji, saj načrt dosegamo le 96,7 %. Po vsebini pa je ta zaostanek bolj kritičen, predvsem zaradi naraščanja zaloga v medfazni proizvodnji in odpremihi skladišč. Načrt presega le Valjarna bluming štel in Valjarna žice in profilov. Hladna valjarna Bela pa zaostaja izključno zaradi pomanjkanja ustreznih prevozov.

Zaradi spremembe cen pričakujemo tudi ustrezno višjo realizacijo in pozitiven premik v rezultatu poslovanja, če bomo tudi v januarju, tako kot v preteklih mesecih, v proizvodnih obratih opravili svoj del nalog in presegli načrtovano količino prodanih izdelkov.

Podpredsednik PO za proces
Božidar Bartelj

Vpihovanje kisika v elektro peč v Jeklarni 1

Jeklar (foto: Silvo Kokalj)

Proizvodnja v letu 1988

Značilnost proizvodnje lanskega leta lahko okarakteriziramo s tem, da smo ugasnili še zadnjo martinovko, da smo se obnašali popolnoma v nasprotju z ostalo Slovenijo, kajti dosegli smo zelo dobre proizvodne rezultate (vse oblike proizvodnje krepko čez gospodarski načrt), pri osebni dohodkih pa zaostali (relativno in absolutno) in s tem, da sta Jeklarna 1 in Jeklovlek dosegla REKORDNO letno proizvodnjo, Hladna valjarna Bela pa REKORDNO letno končno proizvodnjo za prodajo in tudi samo prodajo.

Sicer pa, če pogledamo priložene tabele, lepo vidimo, kako smo bistveno boljše proizvajali od predhodnih dveh let. Posebej zanimivo je, da smo kljub nižji skupni proizvodnji (plavž, martinovke) dosegli bistveno višjo končno proizvodnjo za prodajo in samo prodajo, kar je že odraz nove tehnologije pridobivanja jekla.

Iz tabel je tudi razvidno, da smo v skladu s sanacijskimi ukrepi precej povišali operativni program v vseh kategorijah v primerjavi z gospodarskim načrtom in le pri skupni proizvodnji nam ta za malenkost ni uspel — to pa predvsem zaradi okvar in zastojev.

V primerjavi s prejšnjimi leti manjka tabela USLUG prevajanja, ker so bile le-te letos minimalne — tudi tako načrtovane — in je tako kakršnakoli primerjava s prejšnjimi leti nesmiselna.

Še bolj kot lani pa smo lahko zadovoljni tudi z našo izvozno dejavnostjo, saj smo načrtovani izvoz krepko presegle in imamo uvoz že pokrit z lastnim izvozom. Posebej razveseljuje pri izvozu pa je, da smo ga močno povečali predvsem na konvertibilno. V primerjavi z lanskim — sicer zelo dobrim — pa je višji še za okrog 35 % in to ne v tonah, ampak v dolarjih.

Zasluga, da smo letos tako dobro proizvajali gre poleg delavcem v proizvodnji tudi vzdrževalcem, ki niso dovolili, da bi se zastoji preveč razbohotili in smo celo nekatere sicer redne letne remonte preložili v naslednje leto ter seveda komercialistom, ki so poskrbeli, da so bili obrati sorazmerno dobro oskrbovani s tujim vložkom (včasih še celo preveč) in legurami.

Tudi medfazne zaloge vložka so se precej znižale, kar je razvidno tudi iz tabel — precej višja (procentualno) končna proizvodnja in prodaja od skupne proizvodnje (glej operativni program). Občasno je sicer prihajalo do velikih zalog vložka, vendar to izključno zaradi enkratnih velikih količin nabavljenega tujega. Medfazne zaloge pa bi bile v nekaterih obratih lahko še nižje, če bi se material hitreje obračal (boljša organizacija). Veliko bolj kot zaloga vložka nas pestijo prevelike zaloge rezervnih delov in ostalega materiala.

Asortiment proizvodnje je bil sicer boljši od lanskega leta, a še vedno ne tisti, ki smo ga načrtovali.

Še enkrat lahko ugotovimo, da smo letos proizvajali dobro (še zmeraj pa so notranje rezerve), saj se v zadnjih 20 letih ni primerilo, da samo trem obratom ne bi uspelo doseči letnega gospodarskega načrta v proizvodnji.

tem zaključili več kot sto let stari tehnološki način pridobivanja jekla po Siemens-Martinovem postopku, ki daje jeklo slabše kakovosti ob bistveno višji lastni ceni.

Proizvodnja jekla kot osnovne dejavnosti tega tozda je potekala dobro, kajti skupna proizvodnja je v primerjavi z gospodarskim načrtom dosegla 102,4 %, bistveno višji operativni program (na račun Jeklarn 2) pa je bil dosežen 99,1 %.

Prodaja tega tozda je praktično samo iz Livarne, ki pa zaradi pomanjkanja in drobnih naročil (male teže) ni dosežena. Tako po dolgi letih Livarna letos prvič ni izpolnila planskih obvez in je bila prodaja dosegla le 53,9 %.

Jeklarna 1

Lani so elektrojeklarji na Jesenicah delali izredno dobro. Dosežena je bila namreč REKORDNA letna proizvodnja v vseh četrtsletni zgodovini tega obrata, vendar pa so kljub temu gospodarski načrt izpolnili le 101,6 %, kar zgovorno priča, kako visoke planske obveznosti so imeli. Z upoštevanjem martinarske proizvodnje (slabša od gospodarskega načrta) pa je obrat izpolnil gospodarski načrt 100,9 %.

V marcu je bila dosežena absolutna rekordna mesečna proizvodnja tega obrata, nato pa je bil v oktobru ta rezultat še za malenkost izboljšan. Ker je v letošnjem letu bistveno boljše proizvajala ASEA peč (krepko presejala načrt), nekoliko slabše pa Lectromelt peč, lahko pričakujemo še boljše proizvodne rezultate tega obrata, kar bo za naš obstoj izredno pomembno. K željam za še boljšim rezultatom pa ne sodi samo gola proizvodnja v tonah, temveč tudi izboljšanje asortimenta proizvodnje, ki je bil sicer boljši od predhodnih let, vendar oddaljen od željenega oziroma načrtovanega. Predvsem gre

(Nadaljevanje na 5. strani)

TOZD Taliinice

29. januar 1988 bo šel v zgodovino je-seniškega jeklarstva, kajti tega dne smo ugasnili še zadnjo martinovko in s

Inovacijska dejavnost v decembru

V decembru so odbori za gospodarstvo na treh sejah obravnavali dvaindvajset predlogov tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in idej ter jih pozitivno ocenili in odobrili. Skupni prihranek znaša 276.133.264 din, zato je šestinštrideset novatorjev prejelo 5.481.580 din posebnih nadomestil ali 2 % od ugotovljenih koristi.

TOZD Taliinice

Dragu Kodriču in Emilu Jaklju je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za predelavo pogona oscilirne naprave za oscilacijo kokile na konti livu. Avtorja sta ugotovila, da za oscilirno napravo ni potreben dvosmerni pogon, zato sta predelala pogon na eno smer. Z izvedeno predelavo je iz demontiranega pogona ostalo veliko rezervnih delov, ki jih bodo uporabili na napravi za oscilacijo in za pogon vlečnih strojev. Poleg omenjene prednosti bodo okvare hitreje ugotovili in popravili, ker je pogon enosmeren.

Franco Novaku in Antonu Kavčiču je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za vgraditev nadomestnih zračnih kompresorjev za pogon glavnega stikala LM in BBC el. peči. Za pnevmatske pogone in vklop glavnih stikal elektro peči so bili vgrajeni trije kompresorji znamke BOGE. Montirani so bili v strojnici ASEA el. peči, kjer se je izločala vlaga v obliki kondenzata, ki se je zbiral v cevovodih kompromiranega zraka. Kondenzat je v zraku povzročal

kratke stike na napravah za gašenje električnih obklov in blokiral delovanje glavnih stikal. Posledica tega je bilo odžiganje kontaktov ter zastoj za popravilo le-teh. Da bi povečala obratovno varnost in zmanjšala devizne stroške za nabavo novih glavnih stikal, sta avtorja demontrirane kompresorje usposobila in enega vgradila na LM, drugega pa na BBC el. peč in tako zagotovila dodaten izvor komprimiranega zraka. S tem je zagotovljena obratovna varnost na omrežju krmilnega komprimiranega zraka za glavna stikala in zmanjšanje porabe deviznih sredstev za nabavo novih stikal.

Branku Juchu, Ivanu Uranu in Borisu Truhčevu je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za zamenjavo gibljivih zglobov z igličastimi ležaji na pritrditvi droga nosilne plošče kokile. Vsaka kokila je vpeta s štirimi zglobi, pri katerih se je po 3-4 mesecih obratovanja začela pojavljati zračnost, le-ta pa je negativno vplivala na normalni potek dela pri manipuliranju s kokila-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Sektor za razvoj in raziskave

Ciljno vodenje je že stara praksa

Sektor za razvoj in raziskave, ki je pred sprejetjem mikroorganizacije spadal pod sektor tehnične kontrole in raziskav, je po novem organiziran kot poseben sektor, ki se ukvarja izključno z razvojem in raziskavami ter tehnologijo. Vključuje štiri oddelke: raziskovalni oddelke, oddelke za tehnološki razvoj, oddelke za interno tehnološko standardizacijo in oddelke tehnološke informatike

Raziskovalni oddelki kot srce celotnega sektorja je že od leta 1962 registriran kot raziskovalna enota pri Železarni Jesenice. Je nosilec planiranja in vzdrževanja tehnologije, planiranja kvalitete proizvodov, nosilec raziskav in prenosa njihovih rezultatov v proizvodnjo ter nosilec ekonomike proizvodnje v naši železarni. Po besedah direktorja sektorja za razvoj in raziskave Oskarja Kürnerja, predstavlja timsko delo najboljšo jamstvo za izvajanje tehnoloških predpisov, za čimhitrejšo uvajanje novih ali izboljšanih tehnologij, za osvajanje novih kvalitativnih rezultatov, za uspešno in hitro razreševanje tekoče proizvodnotehnološke problematike, za vzdrževanje tehnološkega nivoja in pripravljenosti proizvodnih naprav, za doseganje načrtovanega izkoristka (izplena) ter za čimbolj ekonomično proizvodnjo.

Ciljno vodenje ni za raziskovalni oddelki nič novega, saj ga že od nekdaj uporabljajo pri svojem delu. Strokovno delo na področju proizvodnotehnološke problematike je organizirano v obliki strokovnih timov (projektnih skupin), v katerih sodelujejo različni strokovni profili, strokovnjaki iz proizvodnje in kvalitete kontrole; vodje teh timov pa so

raziskovalci, specializirani za določena proizvodna področja oziroma kvaliteten asortiman. Vsak raziskovalec ima svoje cilje in naloge, ki jih mora izpeljati v določenem času, bodisi individualno ali pa skupaj z drugimi strokovnjaki v timu.

Ena od stalnih nalog raziskovalcev je nenehno izobraževanje, obnavljanje in dopolnjevanje znanja ter njegovo prenašanje preko strokovnih timov, seminarjev in izobraževalnih tečajev za delavce v proizvodnji. V pristojnosti strokovnih timov je tudi izboljševanje izkoristkov, ki je posledica tehnološke razvosti, znanja in tehnološke discipline. Žal pa so marsikje v proizvodnji nezainteresirani za izvajanje rešitev, ki jih v zvezi s tem ponujajo strokovni timi, ker se izboljšanje izplena ne kaže tudi v boljših osebnih dohodkih delavcev. Podobno je tudi na področju porabe energije; ta je v proizvodnji prevelika predvsem zaradi slabe organizacije dela in slabega vzdrževanja naprav in šele nato zaradi neustrezne tehnologije.

Oddelki za tehnološki razvoj, ki vključuje del prejšnjega sektorja novogradnji, se bo odslej ukvarjal samo s tehnologijo, ne pa tudi z investicijami kot takimi. Ugotovili so namreč, da so bili dosedanja projekti v

Železarni tehnološko slabo obdelani, zato bodo v prihodnje vso pozornost usmerili k planiranju in vzdrževanju tehnologije.

Oddelki interne standardizacije je bil formiran za področje metalurške proizvodnje in tehnologije. Za doseganje resnične kvalitete in ekonomičnosti proizvodnje v naši železarni, bodo morali vsa prizadevanja tega oddelka usmeriti v tehnološko standardizacijo. V Železarni smo v zadnjih letih sicer dosegli kvalitetenjši asortiman, ne pa tudi vidnejšega napredka na področju kvalitete površine, dimenzij in toleranc izdelkov. Za boljše rezultate na teh področjih bomo morali hitreje obnavljati proizvodne naprave in jih tudi bolje vzdrževati.

Oddelki za tehnološko standardizacijo je opravi pomembno delo, ko je popisal tehnološke poti, strukturnice (predpise za izdelavo jekla) in stroškovna mesta v vseh obratih, za vsak izdelek oziroma kvaliteto. Na osnovi tega so potem v SEOI z vnašanjem cen in stroškov izdelali minikalkulacije, ki predstavljajo dobro podlago za odločanje vsem nosilecem odločanja v Železarni. Da pa bi se lahko ta sistem polno uveljavil in postopoma širil, bo treba sprejeti organizacijski predpis, ki bo zagotovil sprotno ažuriranje podatkov o tehnologiji, hkrati pa izdati odločbe za osebno zadolžitev posameznikov, odgovornih za določena področja.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Kriteriji kot sestavina določanja presežka delavcev v Železarni Jesenice

V prejšnji številki glasila Železar so bili objavljeni kriteriji, ki jih bo sindikat uveljavljal kot sestavino pri določanju presežkov delavcev. Tokrat objavljamo kriterije, ki so nastali kot rezultat proučitve izkušenj delavcev Gorenja in usklajevanja s smernicami Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, kar verjetno ne bo ušlo budnim očem bralcev.

Vsak program prestrukturiranja v OZD, prenova ali modernizacija, sprememba proizvodnega programa, sprememba organizacije dela, sprememba samoupravne organiziranosti, sanacijski oziroma predsanacijski program naj bi vseboval tudi kadrovske komponente, torej oceno potrebnih kadrov ob primerjavi z dejansko kadrovske strukturo. V okviru programa torej predvidimo tudi dejavnosti za zagotovitev potrebnih kadrov oziroma določitev presežka delavcev.

Postopki ugotavljanja presežkov delavcev naj bi bili čim bolj objektivni, upoštevajo naj se različne možnosti, ki jih ima posameznik za reševanje lastnih problemov ter možnosti poklicne mobilnosti itd. Bistvena vloga pričujočih kriterijev je v namenu, da bi tako v največji možni meri zaščitili posameznega delavca.

Uporaba kriterijev in enoten postopek za vse delavce zagotavlja identifikacijo najprimernejših delavcev za opravljanje določenih del in nalog oziroma izbor viška delavcev, za katere naj bi našli neko drugo ustrezno rešitev.

Kriteriji za določanje presežka delavcev

I. Osnovni kriteriji

predstavljajo instrument za opredelitev obsega tehnološkega ali ekonomskega presežka, primerjavo dejanske strukture z zahtevano strukturo in s tem prvo selekcijo glede na zahteve delovnega procesa ter obvezno izločitev iz nadaljnje presoje.

1. Usposobljenost za opravljanje dela

Ugotavljamo:

A. Ustreznost izobrazbe, vključno z zahtevami po specialnih znanjih

B. obseg delovnih izkušenj
— skupna delovna doba
— delovni staž v ŽJ
— delovni staž na zadnjem delovnem mestu

C. psihofizične sposobnosti

2. Izpolnjevanje pogojev za upokojitev

Analiza kadrovske strukture omogoča tudi identifikacijo delavcev, ki izpolnjujejo zakonske pogoje za upokojitev.

Pomembno je, da analiza zajame širok krog delavcev, saj se s tem zagotovimo enakost pogojev za vse delavce. Seveda to ne pomeni, da je treba ob vsaki manjši spremembi zajeti vse delavce celotne organizacije združenega dela, pač pa vse tiste, ki so glede na vsebino dela kakorkoli povezani s spremembami, ki izhajajo iz programa prestrukturiranja.

Ta del analize mora vsebovati tudi konkretno število del in nalog, tako da je mogoče natančno ugotoviti presežek ali primanjkljaj delavcev.

II. Izločilni kriteriji

predstavljajo instrument ugotavljanja delavcev, ki v nobenem primeru ne morejo biti uvrščeni med ekonomske in tehnološke presežke. Delovni pri-

spevek teh delavcev je zaradi objektivnih pogojev nekoliko zmanjšan, zato so manjše tudi možnosti za prezaposlitev ali prekvalifikacijo.

A. delovna doba delavcev

— delavci 5 let pred upokojitvijo (razen tisti, ki izpolnjujejo pogoje za predčasno upokojitev)
— mladostniki do 18 let
— delavci z manj kot enim letom delovne dobe

B. zdravstveno stanje

— invalidi in invalidne osebe
— delavci z ugotovljenimi poklicnimi boleznimi, ki so posledica dela v OZD

C. materinstvo

— nosečnice
— delavke na porodniškem dopustu
— matere z otroki do dveh let starosti

III. Korekcijski kriteriji

omogočajo presojo med delavci, ki sicer izpolnjujejo enake osnovne kriterije.

A. ocena uspešnosti

B. zdravstveno stanje

C. socialni položaj

— velikost družine, število zaposlenih v družini
— samohranilstvo
— dohodek na člana družine

Med korekcijske kriterije nikakor ne smemo šteti:

— kraja stalnega bivališča
— izrečni disciplinski ukrep
— karakteristike narodnosti, spola, jezika itd.

Informiranje delavcev

Delavci naj bodo seznanjeni z nujnostjo prenove oziroma sprememb in seveda s potrebnimi spremljajočimi ukrepi, med katere spada tudi sprememba obsega zaposlitve ali drugačne zahteve po usposobljenosti zaposlenih. Prva informacija seže torej v področje pripravljajočih sprememb, s seboj pa prinaša tudi pojasnila o postopku izbire presežka. Ta informacija naj vključuje:

— prikaz zahtevane in obstoječe kadrovske strukture
— kriterije, ki bodo upoštevani pri izdelavi poimenskega seznama presežkov.

Delavcem posredujemo še podatke o:
— okvirnih možnostih prezaposlitve
— možnostih prekvalifikacije
— možnostih predčasne upokojitve in nujnostjo upokojitve ob izpolnjevanju zakonskih pogojev
— načinu reševanja njihovih materialnih in socialnih vprašanj v primeru, da ostanejo brez dela.

Podrobnejši prikaz postopka

1. Podatki

Za zagotovitev enotnega in pravičnega postopka za vse delavce naj bi vsak vodja priskrbel realne podatke o posameznem delavcu. Pri tem sodeluje s

kadrovikom, ki opravlja svojo dejavnost v tej organizacijski enoti.

Podatki, ki jih potrebuje vodja, so predvsem naslednji:

— osebni podatki (izobrazba, zdravstveno stanje, velikost družine, število zaposlenih članov družine, samohranilstvo, dohodek na člana družine)

— podatki o delovni zgodovini posameznika (skupna delovna doba, delovni staž v ŽJ, delovni staž na zadnjem delovnem mestu)

— značilnosti del in nalog (zahtevna izobrazba, delovne izkušnje, posebne zahteve).

Manjkajoče podatke naj bi vodja pridobil iz osebnega razgovora z vsakim zaposlenim članom družine, samohranilstva, dohodek na člana družine, delovni staž v ŽJ, delovni staž na zadnjem delovnem mestu).

2. Razgovor

Vsakemu posameznemu delavcu damo možnost, da se opredeli do nastale situacije z vidika reševanja lastnega problema. Delavec naj se izjasni o tem, kakšen odnos ima do lastne prekvalifikacije, kaj ga zanima, kakšno pomoč potrebuje, katere ovire za prezaposlitev vidi, kakšne so njegove socialne razmere in podobno.

Iz razgovora bo vodja lahko ocenil prisotnost kontraindikacije za selekcijo. Vodja lahko s svojim ravnanjem precej ublaži stiske, v katerih se bodo znašli delavci v postopku selekcije.

3. Uporaba kriterijev in ocenjevalnih lestvic

Merila, ki jih bomo navedli v nadaljevanju, bodo skupaj z ocenjevalnimi lestvicami služila kot pripomoček vodjem, ki bodo izvajali selekcijo delavcev.

Ko je kadrovik zagotovil vse potrebne podatke za posameznega delavca in jih vpisal v t.i. OSEBNI LIST, ki omogoča strnitev vseh podatkov na enem mestu in s tem večjo preglednost, je na potezi vodja. Vodja bo podatke pregledal in s pomočjo ocenjevalnih lestvic določil število točk za vsak posamezni kriterij. Na osnovi skupnega števila točk nato razvrsti delavce v rang listo, in sicer od delavca z najvišjim številom točk navzdol.

Kadrovski sektor
Oddelek za ind.
psihologijo

Železarski globus

Mehika

Mehiška železarska družba Mexinox, ki izdeluje predvsem izdelke iz nerjavnega jekla, bo povečala svoje proizvodne zmogljivosti. Najprej bodo investirali 20 mil. dolarjev za modernizacijo obstoječe valjarne pločevine. Dodatnih 80 mil. dolarjev bodo porabili za nabavo novega Sendzimir valjalnega ogródja. Njegova letna proizvodna zmogljivost bo 80.000 ton.

Sovjetska zveza

V mestu Volzskiy bodo zgradili novo železarno. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 1 mil. ton surovega jekla. Glavni končni izdelek bodo brezšivne cevi. Letno jih bodo izdelali 720.000 ton. Poskusno naj bi začela obratovati v juniju prihodnjega leta. Po predvidevanjih naj bi zaposlovala okrog 4000 delavcev.

Merilo	Največje možno število točk	Ni selekcije
— ustreznost izobrazbe	20	
— obseg delovnih izkušenj	15	
— skupna delovna doba	6	
— delovni staž v ŽJ	4	
— delovni staž na zadnjem d. m.	5	
— psihofizične sposobnosti	20	
— ocena uspešnosti	20	
— zdravstveno stanje	10	
— socialni položaj	15	
— velikost družine in število zaposlenih članov družine	5	
— samohranilstvo	5	
— dohodek na člana družine	5	

Pantzova nagrada za leto 1988

Jože Arh

Pantzovo nagrado za leto 1988 je za življenjsko delo na področju metalurgije prejel Jože Arh, diplomirani inženir metalurgije. Z njim smo se pogovarjali o njegovi poklicni poti ter rezultatih, ki jih je prineslo njegovo tridesetletno delo v naši železarni.

Jože Arh je prišel v Železarno leta 1958, leto dni potem, ko je diplomiral na metalurški fakulteti v Ljubljani. Najprej je delal v martinarni, nato pa v raziskovalnem oddelku, kjer se je ukvarjal izključno z jeklarsko problematiko. Leta 1980 pa se je vrnil v Jeklarno 1 in tu še danes opravlja delo glavnega tehnologa.

Že od vsega začetka je bilo njegovo področje dela proizvodnja jekla. Srečeval se je s problemom, kako izdelati čimbolj kvalitetno jeklo, zato je ves čas zasledoval nove tehnologije, ki so se pojavljale v svetu in si prizadeval, da bi jih uvedli tudi v naši železarni.

V prvih letih dela v Železarni se je skupaj s sodelavci ukvarjal z različnimi nalogami, povezanimi z izdelavo jekel v Siemens-Martinovih pečeh. Leta 1965, ko so dobili prvo elektroobložno peč, pa se je pričel ukvarjati s problemom, kako izdelati kvalitetno jeklo v tako veliki peči. Delal je predvsem na področju sekundarne metalurgije, pri obdelavi jekel v ponovcah.

Na raziskovalnem oddelku se je Arh ukvarjal predvsem z avtomatnimi jekli, ki so jih vpeljali v Železarno leta 1969 in se še danes uporabljajo v velikih količinah. Na tem področju je skupaj z dr. Razergerjem razvil posebno napravo za legiranje svinca v jeklo, za katero je Železarna dobila tudi patent. Za ta dosežek pa so zaslužni še številni drugi, ki so takrat delali v razvojnem oddelku, saj je bila ta naprava rezultat dobro organiziranega timskega dela in prijateljskih odnosov med sodelavci.

Leta 1982 so v Jeklarni 1 dobili prvo napravo za vpihovanje prašnatih materialov v jeklo. Že leta prej pa so si prizadevali tudi za uvedbo vakuumske metalurgije in ob koncu 1983. leta dejansko uspešno nabavili vakuumsko napravo. To je zelo univerzalna naprava, s katero se lahko izdelujejo vse vrste jekel, v jeklarni pa so jo uporabljali predvsem za izdelavo dinamo in nerjavnih jekel. Vakuumska naprava že od vsega začetka obratuje s polno zmogljivostjo in je danes praktično nepogrešljiva.

Ko so leta 1985 pričeli z izdelavo tehnološkega koncepta Jeklarne 2, so izbrali najbolj moderne naprave, kar jih je bilo takrat mogoče dobiti; to se danes že obrestuje, saj smo sposobni izdelati zelo kvalitetna je-

kla, po katerih je na tržišču največje povpraševanje.

Vse te novosti so se uveljavljale postopoma in je bilo z njimi večkrat težko prodreti, ker so take naprave drage, rezultati vlaganj pa se pokažejo šele čez čas. Danes pa že ugotavljamo, da se je uvajanje sodobne tehnologije še kako izplačalo in je postala nepogrešljiva. Na področju tehnologije smo v Železarni le nekaj let za svetom, kar je gotovo spodbudno. Tudi za obe jeklarni lahko rečemo, da sta opremljeni s sodobnimi napravami.

»Moje delo predstavlja zame hobi, zato sem tudi vse do danes ostal v Železarni, kljub temu, da je delo tehnologov pri nas zapostavljeno. Še vedno dajemo vse preveč poudarka količinski proizvodnji, zanemarjamo pa kvaliteto. Kljub temu lahko rečem, da smo s sodelavci v Železarni vedno naleteli na razumevanje pri uvajanju novih tehnologij.«

Jože Arh pa se je v preteklih letih udeleževal tudi na drugih področjih. Tako je že 22 let, vse od pričetka izhajanja Železarskega zbornika, njegov glavni urednik. Napisal pa je tudi že preko dvajset strokovnih člankov za ta zbornik. Poleg tega je skoraj 25 let delal na vzgojnoizobraževalnem področju; poučeval je dijake na Železarskem izobraževalnem centru (sedanjem CSUI) in napisal tudi skripto o jeklarstvu, druga pa naj bi v kratkem izšla pri Zavodu za šolstvo v Ljubljani. Poučeval pa je tudi kadre znotraj Železarne, delovodje in druge delavce in skušal doseči, da bi sproti sledili in se hitro prijavili novi tehnologiji v Železarni.

»Ker se tehnologija izredno hitro spreminja in je na razpolago vedno več znanja, je nujno, da inženirji sledimo razvoju tehnologije v svetu s pomočjo strokovne literature, pa tudi z udeležbo na raznih seminarjih«, pravi Arh, »kasneje pa to znanje uporabimo tudi v praksi«. To inženir Arh dela že vse svoje življenje, sado-ve tega dela pa je ob koncu lanskega leta okronala Pantzova nagrada za izredne dosežke na področju metalurgije. Jože Arh je dejal, da je ponosen, ker je prišel v družbo tistih v naši železarni, ki so to visoko priznanje dobili že pred njim in ga jemlje kot dokaz, da je dobro delo pri nas vendarle cenjeno.

Tanja Kastelic

OSEBNI LIST

IZOBRAZBA ☐

OSEBNI PODATKI ☐

STAROST ☐

ZDRAVSTVENO STANJE ☐

PODATKI O STANOVANJU ☐

VELIKOST DRUŽINE ☐

ŠTEVILO ZAPOSLJENIH ČLANOV DRUŽINE ☐

SAMOHRA NILSTVO ☐

DOHODEK NA ČLANA DRUŽINE ☐

IME IN PRIIMEK DELAVCA:

DELA IN NALOGE:

SKUPNA DELOVNA DOBA

DELOVNI STAŽ V ŽJ

DELOVNI STAŽ NA ZADNJEM D.M.

DELOVNE IZKUŠNJE

OCENA DELOVNE USPEŠNOSTI

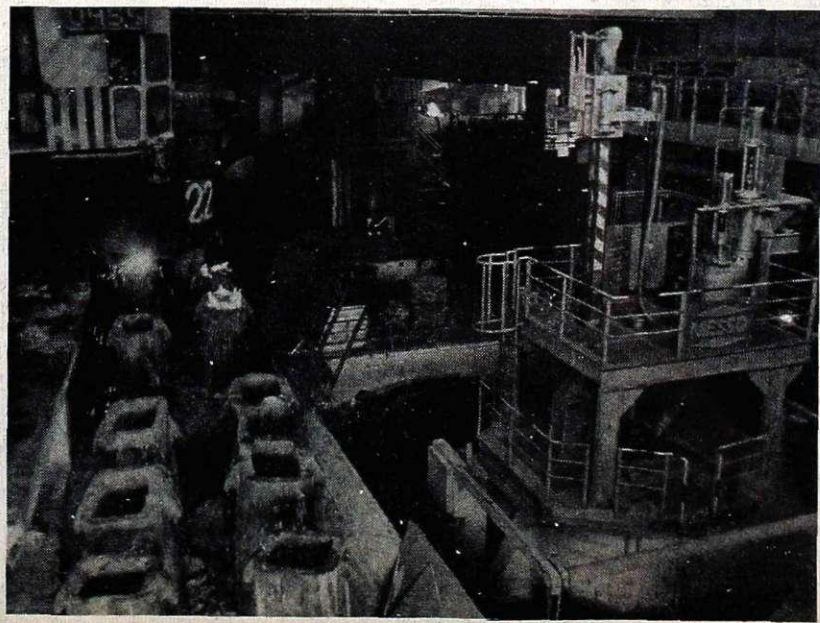
ZNAČILNOSTI DEL IN NALOG

ZAHTEVANA IZOBRAZBA

ZAHTEVANE DELOV. IZKUŠNJE

POSEBNE ZAHTEVE

SKUPNO ŠTEVILO TOČK

Vlivanje (foto: Irena Kučina)

Ciljno vodenje je že stara praksa

(Nadaljevanje s 1. strani)

Oddelke tehnološke informatike je zadolžen za upravljanje s proizvodno tehnologijo. Za uspešno delo na tem področju so potrebne kvalitetne informacije, predpisane s tehnološkimi standardi. Zbiranje teh informacij v Železarni še ni ustrezno organizirano. Tehnološka informatika pa se tudi ne more razviti, dokler ne bomo imeli računalniške opreme in ustrezno usposobljenih ljudi, ki bi delali z njo, v proizvodnji in v oddelku tehnološke informatike. Uveljavljanje celovitega sistema tehnolo-

ške informatike v naši železarni v prihodnje bo v precejšnji meri odvisno od sredstev, ki bodo na voljo za nabavo računalnikov v obratih, saj bi to precej skrajšalo čas zbiranja informacij ter omogočilo njihovo ažurno uporabo v sektorju za razvoj in raziskave.

V sektorju za razvoj in raziskave redno mesečno spremljajo izpolnjevanje programov proizvodnje v Železarni glede na variacije v kvaliteti ter pripravljajo ukrepe za odstranitev tehnoloških problemov. V njihovi

pristojnosti je tudi izvajanje odškodninske odgovornosti posameznikov v procesu proizvodnje in kontrole, zagotavljanje ustrezne usposobljenosti proizvodnih naprav, osvajanje vlivanja avtomatnih jekel na kontilivu ter izboljšanje izplena v Valjarni debele pločevine. Vse te naloge, ki jih je poslovodni odbor poveril sektorju za razvoj in raziskave, so v preteklem letu izpeljali, kolikor je bilo mogoče, predstavljajo pa tudi vodilo za delo sektorja v prihodnje.

Tanja Kastelic

Hladna valjarna na Jesenicah (foto: Irena Kučina)

Delo skupne disciplinske komisije v preteklem letu

V preteklem letu je disciplinska komisija pri svojem delu sledila novi zakonodaji, ukrepom za izboljšanje stanja v Železarni in pri obravnavanju posameznih primerov deloval predvsem v skladu s stališčem, da je končni cilj delovne discipline v tem, da se doseže nemoteno in vestno ter učinkovito izpolnjevanje delovnih obveznosti in da se deluje predvsem preventivno in vzgojno v smeri preprečevanja kršitev delovne discipline in prevzgoje kršilcev disciplinskih pravil in delovne obveznosti.

Seveda pa je bilo delo komisije odvisno od vloženih zahtevkov. Direktorji TOZD in sektorjev so v lanskem letu vložili 393 zahtevkov za uvedbo in vodenje disciplinskih postopkov. Največ zahtevkov je vložil direktor TOZD Ploščati program, sledijo pa TOZD Talilnice, Tehnične dejavnosti, Okrogli program, Delovna skupnost skupnih služb, Družbeni standard in Komerciala. V primerjavi z letom 1987 je bilo vloženih 32 zahtevkov manj, padanje števila zahtevkov pa je prisotno že drugo leto.

Komisija je imela 65 javnih obravnav, na katerih je obravnavala 361 delavcev in sprejela 12 sklepov (ustavitev postopka zaradi zastaranja, umika zahtevka in drugo). Razlika med številom vloženih zahtevkov in obravnavanih delavcev nastane zato, ker je vsak zahtevek vpisan pod svojo številko, postopki pa so združeni, ob koncu leta ostane nekaj zahtevkov neobravnavanih in podobno.

Med obravnavanimi delavci je bilo več kot polovica takih, ki so že bili v disciplinskem postopku; pri nekaterih je to še lahko štela kot obtežilo okoliščino, pri drugih pa so bili prej izrečeni ukrepi že črtani iz evidence. Izrečeni ukrepi se namreč v skladu z našim pravilnikom črtajo pri lažjih kršitvah po šestih mesecih, pri hujših pa po enem letu od dneva dokončnega oziroma pravnomočnega ukrepa in se smatra, kot da niso bili izrečeni. V času, ko jim je bil ukrep prenehanja delovnega razmerja pogojno odložen za določeno dobo, je znova kršilo delovno obveznost 27 delavcev.

Glede na navedene podatke o številu vloženih zahtevkov izhajajo, da je bilo največ delavcev obravnavanih iz TOZD Ploščati program (135), sledita TOZD Talilnice in Tehnične dejavnosti (75), TOZD Okrogli program (42). Delovna skupnost skupnih služb (26), TOZD Družbeni standard (6) in TOZD Komerciala (2). Med obrati je bilo največ delavcev iz Jeklarn 1 (56), Transporta (37), Valjarne debele pločevine (34), Vzdrževanja (33), Valjarne bluming štel 1 in Hladne valjarne Bela (30). Natančnejši pregled je naslednji:

Talilnice: 75; Jeklarna 1 56, Jeklarna 2 16, Livarna 3.

Ploščati program: 135; Valjarna bluming štel 30, Hladna valjarna Jesenice 22, Valjarna debele pločevine 34, Predelava valjanih trakov 19.

Okrogli program: 42; Valjarna žice in profilov 2, Jeklovle 4, Žičarna 21, Elektrode 6, Željarina 9.

Tehnične dejavnosti: 75; Vzdrževalni obrati 33, Strojne delavnice 4, Energetika 1, Transport 37.

Družbeni standard 6

Komerciala 2

Delovna skupnost: 26; Splošni sektor 10, Sektor za ekonomiko, organizacijo in informatiko 2, Inženiring 3, Sektor tehnične kontrole 10, ostali sektorji 0.

Najpogostejše kršitve delovne obveznosti so neopravičeni izostanki (105), zapuščenje Železarn na nedovoljenem mestu (62), prihod na delo v vinjenem stanju, uživanje alkohola med delovnim časom (48), zapuščenje dela brez odobrenja, puščenje stroja ali naprave brez nadzora (47), neizpolnjevanje delovnih obveznosti in malomarno delo (44).

Komisija je izrekla 341 ukrepov, v 16 primerih delavci niso bili odgovorni za očitane kršitve delovne obveznosti, 3 delavce pa je oprostil odgovornosti. Ukrep opomin je komisija izrekla 11-krat, javni opomin 66-krat, prenehanje delovnega razmerja 76-krat, pogojno ga je odložila 163-krat, denarno kazen 23-krat, ukrep prerazporeditve k drugim nalogam za določeno dobo pa 2-krat.

Na izrečene krepke je ugovarjalo 41 delavcev in 1 direktor TOZD. Število ugovorov se je napram letu 1987 povečalo, kar je verjetno posledica novih ostrejših zakonskih določil, ki jih je komisija pri svojem delu dosledno upoštevala. Gre za določila, ko je potrebno za tri ali več zaporedne neopravičene izostanke z dela ali za pet s prekinitvami v enem letu obvezno izreči ukrep

prenehanja delovnega razmerja in pogojna doba ni dopustna. Med delavci, ki so ugovarjali, je bilo precej takih, ki jim je bil zaradi omenjene kršitve izrečen ukrep prenehanje delovnega razmerja. Na obravnavah se je pokazalo, da v posameznih okoljih teh določb ne poznajo in je bilo nemalo presenečenj in vprašanj. S temi zakonskimi določbami so začasno usklajeni tudi naši samoupravni akti, sklepe o tem pa so sprejeli lani poleti delavski sveti TOZD in Delovne skupnosti skupnih služb.

Ugovore na odločitve komisije obravnavajo odbori za prošnje in pritožbe ter varstvo pravic delavcev TOZD in Delovne skupnosti skupnih služb. V 17 primerih so odbori spreminili odločitev komisije in izrekli milejši ukrep, ob ugovoru direktorja hujši ukrep, v 16 primerih so odločitev potrdili, 1 ugovor so zavrnili kot prepozno vloženo, v 1 primeru pa so zadevo vrnili v ponovno odločitev komisiji. Neobravnavanih je še 6 ugovorov. Odbori so kljub obvezujočim zakonskim določilom spremenili ukrepe prenehanje delovnega razmerja za že navedene kršitve v 6 primerih.

Delo skupne disciplinske komisije je, zlasti še v teh časih izredno izpostavljeno in občutljivo, vendar z ustreznim sodelovanjem in odkritim dialogom ter argumenti delovanje komisije lahko uskladimo s skupnimi interesi.

Strokovna služba skupne disciplinske komisije — Z.V.

Pregled dela skupne disciplinske komisije za december

V decembru so direktorji TOZD in sektorjev vložili 39 zahtevkov za uvedbo in vodenje disciplinskega postopka. Komisija je na petih obravnavah skupaj s še nekaj zahtevki iz novembra obravnavala 29 delavcev. Med najpogostejšimi kršitvami delovne obveznosti so še vedno neopravičeni izostanki, neizpolnjevanje in malomarno izpolnjevanje delovne obveznosti in predčasno zapuščenje dela na nedovoljenem mestu. Nekaj odločb iz decembra v pregledu ni zajetih, ker se niso dokončale.

Talilnice

Izet Žerič, II. nakladalec starega železa, Jeklarna 1, zapuščenje delovnega mesta, nedovoljeni izhod, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 1 leta, Nermin Hatić, zapenjalec, Jeklarna 1, zapuščenje dela med delovnim časom, javni opomin.

Ekrim Sadić, žerjavovodja, Jeklarna 1, zapuščenje dela brez odobrenja, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 3 mesecev.

Mesud Hamulić, žerjavovodja, Jeklarna 1, neopravičeno delovnih nalog, zapuščenje dela med delovnim časom, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 9 mesecev.

Omer Arnav, II. pomočnik talilca pri EP, Jeklarna 1, fizično napadel sodelavca, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 3 mesecev, Sakib Lović, zakladalec, Jeklarna 1, žalil vratarko, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 3 mesecev.

Ploščati program

Edin Hamžić, adjuster profilov, Predelava valjanih trakov, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja, Ljubo Vončina, voznik viličarja, Hladna valjarna Bela, večkratno zamujanje na delo, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 1 leta.

Nenad Ilić, operater valjčnic II, Valjarna debele pločevine, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 9 mesecev, Razim Hodžić, strojni brusilec blumov, Valjarna bluming štel, tatvina na škodo delavca, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 1 leta.

Janez Debevc, strojni nakladalec, Hladna valjarna Bela, nedovoljeni izhod iz Železarn, javni opomin.

Henrik Lužnik, adjuster, Predelava valjanih trakov, neopravičeni izostanki, preključeno odloženje prenehanja delovnega razmerja.

Klemen Piber, pomočnik žarilca Custodis, Valjarna bluming štel, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 6 mesecev.

Sandi Hudeček, adjuster profilov, Predelava valjanih trakov, neopravičeni izostanki, javni opomin.

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarn

OD 30. JANUARJA DO 5. FEBRUARJA

30. januarja, Albina TUŠAR, DSSS, Blejska Dobrava 16 b, ☎ 84-403.
31. januarja, Franc VIČAR, TOZD Okrogli program, Žirovnica, Rodine 51, ☎ 80-035.

1. februarja, Ivan VOH, splošni sektor, C. Tavčarja 8, ☎ 83-226.
2. februarja, Emil AŽMAN, sektor inženiring, Žirovnica, Breg 129, ☎ 80-318.
3. februarja, Drago FINŽGAR, Valjarna žice in profilov, Begunje 128 b, ☎ 73-831.
4. februarja, Janez BEGEŠ, Elektrode, Lesce, Na trati 59, ☎ 81-077.
5. marca, Janez BIČEK, TOZD Talilnice, Jesenice, Udarina 9, ☎ 83-193.

Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovodnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 30. 1.	Janez Arh	Matija Urh
Torek — 31. 1.	Marjan Erman	Rado Legat
Sreda — 1. 2.	Franc Arnež	Martin Brumat
Četrtek — 2. 2.	Matjaž Kelvišar	Zdenko Cund
Petek — 3. 2.	Rajko Petraš	Mitja Kersnik
Sobota — 4. 2.	Berti Krapež	Vlado Repe
Nedelja — 5. 2.	Zvonko Medja	Janko Cerkovnik

Služba obratne ambulante

Od 30. januarja do 4. februarja bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

Dispanzer za borce od 6.30 do 7.30.
POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.

V soboto, 4. februarja, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.

ZOBNA AMBULANTE:
DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej in III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.

Za borce: od 7. do 8. ure.

POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

V soboto, 4. februarja, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30 popoldan od 12. ure do 17.30.

Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

28. in 29. januarja, Branko MARKIZETI, Jesenice, Titova 4, ☎ doma 83-596, ☎ v službi 83-281.

Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Suha zima ne bo prizanesla elektrarnam. Na sliki hidroelektrarna Zasip (foto: Silvo Kokalj)

Mehmed Pračalić, flemar 1, Valjarna bluming štel, neopravičeni izostanki, preključeno odložitve prenehanja delovnega razmerja, Živko Vučković, voznik viličarja, Hladna valjarna Bela, neprimeren odnos do delavca, javni opomin.

Delavca Bajrić Husein in Dobravec Jože, Valjarna debele pločevine, nista bila odgovorna za očitano kršitev delovne obveznosti.

Okrogli program

Matevž Rechberger, adjuster žice, Žičarna, nedovoljeni izhod, vinjenost, vnos alkohola v ŽJ, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 6 mesecev, Žarko Brkić, žičar, Žičarna, neopravičeni izostanek, javni opomin, Milorad Simeunović, II. patentirar, Žičarna, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja.

Tehnične dejavnosti

Jože Ambrožič, skupinovodja električarjev, Vzdrževanje, neopravičeno delovnih nalog, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 3 mesecev.

Osman Krehmić, električar specialist, Vzdrževanje, neopravičeno delovnih nalog, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 3 mesecev.

Sandi Elersić, I. šofer kamiona, Transport, neopravičena izostanka, javni opomin.

Franc Žbil, I. ključavničar, Strojne delavnice, zapuščenje dela brez odobrenja, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 3 mesecev.

Delovna skupnost skupnih služb

Danko Smolej, I. obdelovalec preizkušancev, Sektor tehnične kontrole, zapuščenje dela med delovnim časom, javni opomin.

Po obravnavi na odborih za prošnje in pritožbe ter varstvo pravic delavcev TOZD in Delovne skupnosti skupnih služb so postale dokončne še naslednje odločbe:

Zdravko Erlah, orod. ključav. valj. pribora, Valjarna žice in profilov, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 1 leta, Antonija Erlah, čistilka, Transport, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo 1 leta.

Martin Galuf, spremljevalec kamiona, Transport, zapuščenje dela brez odobrenja, vinjenost, preključeno odložitve prenehanja delovnega razmerja.

Skupna disciplinska komisija

Termini za oddih v Ptujskih toplicah

Komisija za oddihe in izlete pri IO KOOS Železarne Jesenice in oddelek za organizacijo prostega časa v TOZD Družbeni standard sta pripravila termine za oddih v Ptujskih toplicah (štiriposteljna soba).

Vse, ki jih zanima tako letovanje, prosimo, da se čimprej prijavijo pri referentu za oddihe v svoji osnovni organizaciji sindikata, kajti le-ti morajo posredovati prijave v oddelek za organizacijo prostega časa do 15. februarja 1989. Po tem datumu bomo proste termine dodelili drugim prosilcem.

Termini po obratih so naslednji:

1. Jeklarna 1 9.1. do 19.1. in 1.9. do 11.9.1989
2. Jeklarna 2 19.1. do 29.1. in 1.9. do 21.9.1989
3. Livarna 29.1. do 8.2. in 21.9. do 1.10.1989
4. Valj. blum. štelok 8.2. do 18.2. in 1.10. do 11.10.1989
5. HV Bela 18.2. do 28.2. in 11.10. do 21.10.1989
6. HV Jesenice 1.3. do 11.3. in 2.11. do 12.11.1989
7. Predelava valj. trakov 11.3. do 21.3. in 12.11. do 22.11.1989
8. Valj. debele ploč. 21.3. do 31.3. in 22.11. do 2.12.1989
9. Žičarna 1.4. do 11.4. in 2.12. do 12.12.1989
10. Jeklovke 11.4. do 21.4. in 12.12. do 22.12.1989
11. Elektrode 21.4. do 1.5. in 22.12. do 1.1.1990
12. Žebljarna 1.5. do 11.5.1989
13. Valj. žice in profilov 11.5. do 21.5.1989
14. TOZD Komerciala 21.5. do 31.5.1989
15. TOZD Družbeni standard 1.6. do 11.6.1989
16. ETN 11.6. do 21.6.1989
17. FRS 21.6. do 1.7.1989
18. KSI 1.7. do 11.7.1989
19. Stroj. delavnice 11.7. do 21.7.1989
20. Tekoče plan. vzdržev. 21.7. do 31.7.1989
21. Centralne del. vzdržev. 1.8. do 11.8.1989
22. Energetika 11.8. do 21.8.1989
23. Transport 21.8. do 31.8.1989

Odd. za org. prostega časa
TOZD Družbeni standard

Odbor za gospodarstvo pri DS DSSS

Odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu delovne skupnosti skupnih služb je imel 18. januarja svojo petnajsto sejo. Udeležilo se ga je devet članov, dva pa sta bila neopravičeno odsotna.

Odbor je ugotovil, da še vedno ni sta realizirana dva sklepa (sklep 1.2. enajste seje in sklep 3.2. dvanajste seje), ki ju je potrebno čimprej realizirati.

Odbor je obravnaval nadurno in pogodbeno delo. Ugotovil je, da se je število nadur v delovni skupnosti v mesecu decembru v primerjavi z mesecem novembrom povečalo za 13 odstotkov. Glavni vzrok sta pospešeno delo na metodologiji in povečan obseg dela ob koncu leta na finančnem področju.

Odbor je menil, da je vse delo, opravljeno izven rednega delovnega

časa, potrebno plačati. Istočasno pa se zaveda, da so direktorji sektorjev tisti, ki so odgovorni za organizacijo dela in izvajanje usmeritev poslovnega odbora. Zato le-ti posijajo polno odgovornost za povečanje nadurnega in pogodbenega dela ter morajo samoiniciativno iskati druge možnosti za učinkovitejšo izvajanje dela v rednem delovnem času.

Odbor se strinja z uvedbo pogodbenega dela pri zajemanju podatkov po novi metodologiji vrednotenja del in nalog, ki ga bodo opravile operaterke za zajemanje podatkov v ERC. N.K.

Pregled sestankov SDS

Naj si ob slovesu, po skoraj enajstih letih urejanja te rubrike, obenem pa tudi kritike, raznoraznih sporov in groženj, ko sem končno tudi uradno registriran kot tehnološki višek, dovolim opozoriti še na dve stvari, ki v tem trenutku še kako zadevajo delavce železarne. Prva je sprejem novega zakona o podjetjih, druga pa strategija reševanja presežkov delavcev v Železarne, kakor jo razkriva predsednik poslovnega odbora Železarne, Boris Bregant, v svojem novoletnem voščilu v Železaru.

Javni mediji nam z vso svojo propagandno silovitostjo slikajo sprejem novega zakona o podjetjih kot nujen in obenem revolucionaren korak k poslovnemu učinkovitosti delovnih organizacij (podjetij), kot nekakšen konec vseh kriznih muk in vstop v »obljubljeno deželo Ameriko«. Pri tem vsakdo vidi le razvite dežele zahoda in daljno Japonsko, pozablja pa na vse številne druge dežele Srednje in Južne Amerike, Azije in Afrike, ki se prav tako kot mi — podjetništvu navkljub — otepaajo z inflacijo, socialnimi stiskami in marsikje tudi s strogimi represivnimi aparati vojaških režimov. Vse skupaj me, žal, nehoti spominja na psihologa, ki je na podganah ugotavljal, ali se preje utopi tista, ki ji na steno posode projicira obalo in s tem možnost rešitve, ali tista, ki se utaplja kar tako, brez sleherne »vizije« obale.

Zato je ob naši tehnološki zaostalosti za razvitim zahodnim svetom in Japonsko ter ob vseh naših balkanskih miselnih in kulturnih razlikah nesmiselno misliti, da se bomo z golim kopiranjem vzorcev zahodnega podjetniškega obnašanja kar tako brez žrtv in čez noč, zavhteli v razviti svet. Od dr. Janeza Šinkovca smo na primer na nedavnem seminarju v Poljčah lahko slišali, da naj bi po Sinigojevih izjavah samo v Sloveniji industrijsko rezervno armado brezposelnih delavcev do srede poletja povečali še za sto tisoč delavcev. To seveda pomeni po drugi strani silovite socialne pritiske na politiko in obenem, v skladu s tržnimi zakoni ponudbe in povpraševanja, tudi ustrezen padec cene delovne sile.

V tej situaciji je prva naloga direktorjev podjetij seveda predvsem ta, da skrbijo za uspešnost podjetja in zadovoljstvo ter motiviranost zaposlenih. Niti najmanj ga ne briga — in tudi klima, ki se ustvarja, je temu naklonjena — usoda tehnoloških in ekonomskih viškov delavcev v podjetju, še manj pa tistih, ki čakajo na zaposlitev. To naj bi reševali drugi: družba, politika. Zdi pa se, da tudi partija in sindikat, avangarda delavskega razreda in organizacija delavcev, ne vidita prave rešitve teh vprašanj: vse naj bi se reševalo kar nekako samo od sebe, z osebno iniciativo, iznajdljivostjo, inovativnostjo, nekakšnimi oblikami socialne pomoči, za katere ni denarja (če se ga spet ne bo vzelo podjetjem, s čimer pa se ogroža njihova uspešnost in razvoj), malimi podjetji in obrtjo ter s kapitalom tujih vlagateljev, ki pa bodo videli seveda predvsem lastne interese.

Začel se bo torej neizprosni boj za delovna mesta, kot rezultat konkurence na svobodnem trgu delovne sile. Nič več ne bo, kot pravijo, monopol na delovno mesto. Pravico do dela bo treba nenehno dokazovati z delovnimi rezultati. Toda tudi direktorski stolčki bodo ogroženi. Nezaupnica, izrečena z zavrnitvijo zaključnega računa, bo pomenila tudi odstavitev direktorja. Pričakovati je, da bodo šli direktorji, ki se jim po novem zakonu povečuje moč,

v neizprosno uresničevanje svoje vizije uspešnega podjetja, kar pomeni, da na svoji poti, prepričani v svoj absolutni prav, ne bodo trpeli nikakršnih ugovorov, opozoril na morebitne napake in podobno. Čeprav teorija trdi, praksa pa potrjuje, da takšno diktatorsko obnašanje prav za direktorje uspešnih podjetij ni značilno, pa se verjetno lahko strinjamo z namestnikom republiškega pravobranilca samoupravljanja, Francijem Polakom, ki se boji (tako je dejal na seminarju o delavskih svetih sredi januarja v Ljubljani), da bo prav zaradi novih pooblastil, ki jih dobivajo direktorji, veliko šikaniranja.

Slednje pa bo v veliki meri odvisno, kot trdi Polak, od tega, kaj bodo posamezni kolektivni zapisali v svoje statute. V nasprotju z zakonom o združenem delu, ki je veliko stvari podrobno predpisoval, namreč zakon o podjetjih prepušča samim delavcem, da jih urede v svojih statutih, ki se še vedno sprejemajo z referendumom.

Pri statutih, pri katerih se bomo imeli še pravico odločati z osebnim izjavljanjem, torej kaže biti še posebej pozoren: da vodstvene strukture in strokovne službe, ki imajo monopol na informacije, monopol znanja ter monopol nad poslovnimi zvezami in okoljem, in ki bodo statut pripravile za razpravo, v njem ne bodo opredelile le svojih interesov. Samo od tega, kako bomo pripravili statute, bo odvisna kakovost samoupravnih odnosov. S statutom moramo torej zagotoviti, da bomo pravočasno in celovito informirani in onemogočiti šikanje. Le tako bomo lahko izvajali nadzor in vplivali na politiko podjetja.

Čeprav je splošne akte v podjetjih treba uskladiti z novo zakonodajo šele do 31. decembra 1991, pa je statut za samoupravo tako pomemben akt, da je z njegovo zasnovo treba pričeti takoj!

V luči vse bolj zaostrenih razmer in nove prerazporeditve moči ter zaradi dostikrat neizbežnih konfliktnih situacij v marsikaterem okolju (vrednotenje, reorganizacija, določanje viškov delavcev, premostitve) pogromaški poziv najvišjega vodje, zapisan javno v novoletnem voščilu, po »čiščenju kolektiva vseh delomrznežev in tistih, ki se ne morejo ali nočejo prilagoditi novim zahtevam«, zveni naravnost grozljivo. Bregantu je žal, da sposobni in dobri delavci niso sami pripravljani »na tak ali drugačen način izločiti slabih. Kot da ne bi bilo nikakršnega zakona o delovnih razmerjih, kot da ni mogoče postaviti nikakršnih civilizacijskih, kulturnih meril za reševanje problemov presežkov delavcev? In zakaj je potrebno preudržati stvar in kar tako počez del članov kolektiva označiti za delomrzneže (težka žalitev), ki jih je treba vreči na cesto? Ko pa vemo, tako iz teorije kot iz prakse, da nikjer — tudi v železarne — ni mogoče najti delavca, ki ne bi prav ničesar naredil oziroma, da se s takim kaj hitro obračuna; so torej le bolj ali manj uspešni delavci, bolj ali manj motivirani. Naloga vodstva pa je, da jih usposobi in motivira, ne pa, da v delavcu gleda zgolj »govoreče orodje«, golo sredstvo za doseg določenih rezultatov in izpolnitev lastne vizije (brez kakršnekolik stimulacije: bodisi v obliki denarja ali v obliki drugačnih priznanj in nagrad).

Vsekakor bi tudi »tak ali drugačen način« izločanja delavcev in vodij, ki ne spoštujejo zakonsko določenih ali samoupravno dogovorjenih pravil igre, kazalo opredeliti v statutu ali drugem ustreznem aktu.

Da v posameznih okoljih v železarne ni vse povsem v redu, pričča tudi pravkar prejeti zapisnik SDS Jeklarna 1 (Bizjak), ki zahteva od skladiščnikov, da jim dajo zeleni material takoj, ko pridejo ponj, ne pa, da jih zavračajo z zahtevo: »Pri di jutri, ti ga bom pripra-

Inovacijska dejavnost v decembru

(Nadaljevanje s 1. strani)

mi ter pri vlišanju jekla. Avtorji so vgradili igličaste ležaje namesto gibljivih zglobov, ker ležaji vplivajo na kompaktnost srajkke pri vlišanju in se s tem zmanjša možnost prodorov taline.

Ivanu Uranu, Branku Juchu in Borisu Truhačevu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za vgraditev zgornjih valjčnic na livne loke na kontilivu. V livno komoro so vgradili nove livne loke, katerih izvedba ni bila popolna. V primeru manjše napetosti se je gredica dvignila ob zgornjo cev, pri večji napetosti pa se je trenje tako povečalo, da je obstala. Gredico so morali avtogeno rezati in to pod težkimi pogoji ob navzočnosti visokih temperatur, vode in pare. Prijavitelji so zato ob zgornji strani livnih lokov vgradili še valjčke, ki se vrtijo in tako veliko lažje vodijo gredico.

Boristu Truhačevu in Stanetu Škarbaru je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za spremembo hlajenje merilne valjčnice na kontilivu. Hlajenje merilne valjčnice konti liva je bilo izvedeno z razpršilno šobo. Zaradi pogoste zamašitve šobe je prihajalo do pregrevanja valjčnice, dostikrat je voda tekla na gredico, zato so se na gredici pojavljale črne lise. Zaradi pogostega pregrevanja so se pojavljale tudi okvare ležajev in generatorja impulzov. Avtorja sta zato izvedla spremembo hlajenje merilne valjčnice in s tem odpravila problem pregrevanja; voda ne teče več na gredico, ležaji so namazani z mastjo, zato je njihova vzdržnost znatno večja.

Antonu Koblarju in Karlu Jančiču je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za prilagoditev reduktorja na globinskem vrtnem stroju Böhler.

Za vrtnje minerskih izvrtin v kamnolomu Trebež je bil nabavljen globinski vrtni stroj, na katerem pa so se zaradi iztrošenosti že začele pojavljati okvare na reduktorju rotacijskega motorja. Ugotovili so, da je iztrošen zobnik s poševnimi utori, katerega so poizkusili popraviti v strojnih delavnicah,

nato pa še v Litostroju, vendar zadovoljivih rezultatov ni bilo. Avtorja izboljšave sta ugotovila, da ima vrtni stroj podoben reduktor, ki je namenjen za dviganje vrtnalnih lafete. Po pregledu tehnične dokumentacije sta se odločila, da prilagodita ta drugi reduktor na vrtni stroj. To jima je povsem uspelo, saj v enoletnem obratovanju ni bilo nobenih okvar.

TOZD Ploščati program

Petru Papiču, Nikoli Brajiču, Viktorju Žanu, Francu Arhu, Tinetu Rezarju in Jožu Partetu je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za popravilo hidravličnih in pnevmatskih ventilov s pomočjo posebnega orodja in novega postopka. V ŽJ je veliko avtomatizacij, ki je neposredno povezana s hidravliko in s krmilnimi ventili. Med obratovanjem se ventili obrabljajo, zračnost med njimi se povečuje in takšni ventili so neuporabni. Ker se je v delavnici HIP nabralo veliko teh ventilov, so avtorji razmišljali, kako bi jih usposobili za normalno obratovanje. To so dosegli s centrino-obdelovalnim drogrom, s katerim na rezkalnem stroju popravljajo izvrtine na ventilih in polirne trne, s katerimi dosegajo fino obdelavo izvrtin.

Nikoli Brajiču in Jožu Mandelcu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za vgradnjo dodatnih tesnil v hidromotorje Vickers. Pogoni voza za kolobarje so izvedeni s hidromotorjem znamke Vickers. Zaradi težkih pogojev obratovanja je smering izstopne gredi stalno pušal olje, kar je imelo za posledico pogosto menjavo hidromotorjev ter njihovo popravilo. Da bi odpravila to napako, sta avtorja izdelala ploščata teflonska tesnila in s tem fiksirala rotorski komplet v središčni položaj ter povečala tesnenje »O« tesnil. Zaradi boljše tesnenja sta se zmanjšala tlak in pregrevanje olja v drenažnem cevodu, kar povečuje vzdržnost izstopnega tesnila, ki preprečuje iztekanje olja med obratovanjem.

Zdravku Jamarju in Antonu Ravniku je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za predelavo kislinkega sistema na lužilni liniji 2 za luženje v solni kislini. Tehnologija luženja visokoogličnih jekel ter ponovno luženje kolobarjev z uvaljano škajo dinamo in nizkoogličnih kvalitet zahtevata predhodno peskanje. Zato se trakove vračali na lužilno linijo 1 na luženje v solno kislini, kajti sistem luženja nerjavnih jekel na liniji 2 z mešanico HNO₃ in HF ne omogoča luženje v solni kislini, ker se te kisline med seboj ne smejo zmešati. Zaradi tega so za luženje zgoraj navedenih kvalitet morali uporabljati dve lužilni liniji. Avtorja sta izvedla predelavo kislinkega sistema ter s tem omogočila peskanje in luženje v solni kislini samo na lužilni liniji 2. Izvedena predelava omogoča luženje v solni kislini brez nevarnosti, da bi se kisline zmešale. obenem omogoča menjavo rabljene kisline med obratovanjem ter regeneracijo rabljene kisline.

TOZD Okrogli program

Ahmetu Hajrudinoviču je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za predelavo transportnih trakov za transport praška. V obratu Elektrode pripravljena mokra mešanica praška potuje s transportnim trakom. Ker pa je zmes praška in vodnega stekla vlažna in lepljiva, se le-ta prijemlje na trak in na vse ostale dele transportnega traku. Nosilec, ki povezuje oba kraka ohlišja transportnih trakov, je bil izdelan iz U-profila, katerega namen je bil tudi, da očisti trak, ker se je nanj stalno nabirala masa, ki je ni bilo mogoče očistiti. Zato je prihajalo do obrabe traku in s tem do zastojev v proizvodnji, obstajala pa je nevarnost poškodb pri čiščenju traku. Avtor izboljšave je U-profil nosilca zamenjal s kotnim profilom, ki je nameščen pravokotno na trak. Tako se prijeta masa pri prehodu traku preko nosilca ostrga in odpade na tla.

Jožetu Mertlju je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za uvedbo krožnih vodil na progi DLP 250 Ø s prostotekočimi tekalnimi kolesi. Krožna vodila za vodenje profilov na progi DLP na obeh linijah so bila konstruirana tako, da je valjavec, če med grupama ogrodi ni nastopala zanka, drsel po celotni dolžini ob notranji steni krožnega vodila. Stena se je zaradi tega izrabila in potrebno jo je bilo obnavljati vsaka dva meseca. Na steni krožnega vodila in v žlebu pa se je nabirala špena, ki jo je valjanec na svoji poti med valje naslednjega ogrođa potiskal v dovodko, kjer se je zaradi tega tam zagostil in šel v izmet. Tako je prihajalo do zastojev in pojavljala se je mehanska risavost na površini žice, kar je negativno vplivalo na končno kvaliteto žice. Avtor je z uvedbo krožnih vodil s prostotekalnimi kolesi vse omenjene težave odpravil.

B.

Oddih v Ptujskih toplicah

Od 29. januarja do 8. februarja 1989 si lahko privoščite počitek v našem bungalovu v Ptujskih toplicah (štiriposteljna soba).

Cena pensiona je 20.000 din, v kar je vključeno tudi kopanje v bazenih.

Prijave sprejema organizatorica za oddihe, prevoze in izlete v oddelku za organizacijo prostega časa — soba št. 11 (stavba Kadrovskega sektorja) ali na ☎ 32-11.

Odd. za org. prostega časa
TOZD Družbeni standard

vill! Prav tako zahtevajo od skladiščne službe, da so skladišča odprta do štirinajste ure, pa tudi, da se jim glede na poslovanje skladišč zagotovi ustrezen prevoz. Seveda pa zaradi tega, če nekaj ni v redu, ne moremo kar na vrat na nos obsojati določenega skladiščnika ali vodstvo skladiščne službe. Pozanimati se je treba za vzrok problema in tu začeti z iskanjem rešitve, kar pa seveda ni stvar omenjene skupine, ki material potrebuje. Dodam naj še — SDS se je namreč sestala že po objavi odgovorov na vprašanja v zvezi z metodologijo vrednotenja — da predlagajo, naj se število grup razširi na 20 ter preide na točkovni sistem. Predlagajo tudi, naj se otežkočenih dodatke reducira na izjemne pogoje ter da naj se tudi sicer o otežkočenih dodatkih pripravi nov pravilnik.

SDS rezalnica 1 in oplaševalnica 1 (OBRAT ELEKTRODE), ki sta imeli sestanek še sredi decembra, pod razno opozarjata na veliko pomanjkanje vlečne žice, zastoj na L-1, predlagata pa tudi, naj bi ključavničarji v prihodnje spadali pod obrat.

Tudi ostali še neobjavljeni zapisniki SDS so iz meseca decembra, zato nekaterih vprašanj, na primer, kako je s »13. plačo«, kot vprašuje SDS nabava — zunanja trgovina (TOZD Komerciala), ne kaže povzemati. Ista SDS tudi vprašuje (ponovno, saj je isto vprašanje zastavila že na sestanku 7. novembra lani), kaj je s prostori Intervetrope. SDS domača prodaja in marketing pa opozarja, da je še vedno nerešeno vprašanje prostorske stiske ter predlog ponovnega vrednotenja posameznih kritičnih del in nalog. Nerešeno je tudi vprašanje drugega dela predloga, kjer je prišlo do razširitve. Vse to je bilo 14. novembra posredovano komisiji za vrednotenje del in nalog. Pod razno sta sodelavca z marketinga in fakturnega oddelka prisotne tudi seznanila, da imajo za delavski svet pripravljeno delegatsko vprašanje, in sicer, »zakaj v drugem delu, kjer je prišlo do razširitve predloga vrednotenja del in nalog, ni upoštevan predlog iz meseca marca za omenjena oddelka«. Glede slabe udeležbe na sestankih SDS pa prisotni menijo, da je vzrok neuresničevanje sklepov na področju osebnega dohodka.

Tik pred zaključevanjem današnjega članka sem prejel »pod nujno« (telefonično) za objavo še naslednja stališča SDS kemijski laboratorij HVB (DSSS): »SDS ne dobiva nobenih odgovorov niti ni imela obljubljenega razgovora z vodstvom, čeprav smo zelo argumentirano protestirali že maja in junija 88.« Toliko v zvezi s pregledom izvrševanja sklepov. Glede metodologije pa pravijo: »Metodologija je vsaka v redu, le izvajala se tudi ta ne bo pošteno, saj imajo ključne rešitve isti ljudje; tu je že dokaz: V zapisniku DS DSSS z dne 13. 1. 1989 ni sledu o tem, da bi bila obravnavana delegatska vprašanja naše SDS (katere delegat je bil načrtno ukinjen). Naročeno je bilo tovarišem Gregorju in Ravniku ter obveščena tudi tov. Tušarjeva, da je ukinjanje delovnih mest nestrokovno, način pa čisto brez samoupravnih in pravnih potoz. Pač pa je v zapisniku razvidno, da izvajalci že povečujejo — to je vodstvo in delegati delavskega sveta — sebi kategorije. Vse kaže, da na račun naših restriktiv.« Dodajajo še naslednjo opombo: »Opis delovnih nalog za »bodoče analitike« je 19. januarja prinesel inženir Jenko. Delavci se z njim ne strinjajo, saj ni niti točen, po obliki pa pravo skrpulo. S takšnimi stališči se, po besedah vodje SDS, stoodstotno strinja vseh osem delavcev, kolikor jih je v kemijskem laboratoriju HVB še ostalo.

Center za samoupravljanje in informiranje
Božidar Lakota

Proizvodnja v letu 1988

(Nadaljevanje s 1. strani)

tudi za IZPAD PROIZVODNJE NER-JAVNIH JEKEL (v prvem polletju pomanjkanje niklja zaradi visoke cene na svetovnem trgu, nato pa tehnološke težave: ponovce, prodori, slabo stanje peči) in pa tako imenovanih ČISTIH jekel z nizkimi oligoelementi (EO, patentirana žica, JMP, VAC, PMS ipd.) kot posledica pomanjkanja kvalitetnega starega železa in občasno tudi gradilja.

Jeklarji so skupaj z raziskovalnim oddelkom v tem letu preizkušali možnost odlivanja avtomatskih jekel (Č 3990) preko konti-liva. Samo vlivanje jim je že uspelo, vendar pa kvaliteta odlitke jekla še ni dobra.

Konti-liv v prvi polovici letošnjega leta ni odlival posebno dobro, tudi kvaliteta gredic ni bila najboljša, predvsem zaradi prevelikih zastojev in okvar. Ko pa je bil v juliju izvršen redni letni remont, se je situacija bistveno popravila in je izpolnjevanje operativnega programa za letošnje leto praktično 100 %.

Jeklarja 2

Tudi jeklarji v novi jeklarni na Beli so dokazali, da znajo delati dobro, saj so gospodarski načrt proizvodnje preselili za 4,2 %. Vendar bi bil lahko rezultat še za najmanj 3 % boljši, če ne bi prišlo do treh večjih izpadov proizvodnje zaradi prodorov in okvar (avgust, september, november). Ob premostitvi teh napak lahko belški jeklarji optimistično gledajo v naslednje leto in dokažejo še bolj kot so že letos, da investicija v novo jeklarno na Jesenicah, ki je dvignila toliko prahu po vsej Sloveniji, ni bil STREL V PRAZNO, ampak jese-niška NUJA ZA PREŽIVETJE!

Določene težave so se pojavljale pri posameznih kvalitetah, izdelanih v tej jeklarni, vendar so te sedaj v glavnem preteklost, tako da lahko rečemo, da je tudi asortiment proizvodnje sorazmerno dober.

Livarna

Vsa prejšnja leta smo bili vajeni, da so livarji prekoračevali planske obveze in da so bili med prvimi, če ne celo prvi, ki so dosegli letne gospodarske načrte. Letos pa ni bilo tako, kajti situacija v tem obratu se je bistveno spremenila. Odpadli so namreč »težki« odlitki za martinarno in se je proizvodnja v večji meri preusmerila na prodajo. Tu pa so težave v tem, da je naročil premalo in da so posamezni odlitki bistveno lažji, čeprav je treba zanje opraviti skoraj toliko dela, kot za večje in s tem produktivnost avtomatično pade.

Zaradi vsega tega je doseganje gospodarskega načrta pri skupni proizvodnji le 78,7 %, še slabša pa je končna proizvodnja za prodajo, ki je dosegla 48,9 %, malenkost boljša je prodaja, in sicer 53,9 % na gospodarski načrt.

TOZD Ploščati program

Tudi v tem tozdu so letos delali zelo dobro, tako da so presegli vse nivoje proizvodnje, načrtovane z gospodarskim načrtom. Pri BISTVENO VIŠ-JEM operativnem programu pa so za 0,3 % zaostali samo pri skupni proizvodnji in še to predvsem na račun Valjarne debele pločevine, ki svojih obveznosti ni izpolnila niti pri skupni niti pri končni proizvodnji za prodajo (tudi v primerjavi z gospodarskim načrtom).

V primerjavi z gospodarskim načrtom je bila dosegla skupna proizvodnja 106,9 %, končna za prodajo 105,9 %, sama prodaja pa 106,4 %. Bistveno višji operativni program pa je bil dosegel pri skupni proizvodnji 99,7 %, pri končni za prodajo 102,9 % in pri prodaji oziroma odpremi 103,4 %.

Valjarna bluming štekel

Na prvi pogled lahko ugotovimo, da je ta obrat proizvajal dobro. Vendar so tudi v tem obratu — podobno kot v Jeklarni 2 — še precejšnje rezerve. Tu mislim predvsem na zastoje, na kvaliteto izvaljenih trakov in na izplene (tudi krivda jeklarjev). Ko smo že pri problemih tega obrata, naj še omenim, da že od septembra dalje ne valjamo zahtevnih kvalitet jekel preko kvartoo-grojdja, zaradi okvare edgerja, ter ne zadostimo potrebam obratov za šteklo-pom na ogljčnih jeklih (C-jekel), zaradi neusposobljenih hladilnih jam.

Gospodarski načrt skupne proizvodnje je dosegel 105,7 %, končna za prodajo pa 105,5 %.

Od junija dalje dela ta obrat v sistemu 5 + 2.

Valjarna debele pločevine

Precej boljše kot lani, vendar slabše od gospodarskega načrta in precej slabše od vsajega operativnega programa (prestavitev rednega letnega remonta v naslednje leto), so letos proizvajali v tem obratu.

Predvsem okvare in zastoji na progi — kot osnovnemu agregatu — pa tudi okvare ogrevalnih peči in občasno pomanjkanje vložka (zelo majhen vpliv) so botrovali, da je ta obrat letos edini v tozdu, ki ni dosegel načrtovanih obveznosti.

Z gospodarskim načrtom predvidena skupna proizvodnja je izpolnjena 98,1

%, končna za prodajo 98,9 %, sama prodaja pa je višja od gospodarskega načrta (101,1 %) in sicer na račun zmanjšanja zaloga.

Hladna valjarna Bela

Čeprav je ta obrat v letošnjem letu delal izredno dobro in kot PRVI že 14. novembra 1988 izpolnil planske obveznosti, pa kljub vsemu ni dosegel rekordne mesečne skupne proizvodnje. Ta je bila namreč dosegjena v letu 1984, vendar izključno na račun uslug prevajanja in slabšega asortimenta, kjer je večja produktivnost. Ker sta bili končna proizvodnja za prodajo in sama prodaja letos doslej najvišji, lahko kljub temu zaključimo, da je bila tu proizvodnja IZREDNA, če ne že kar REKORDNA.

Sam asortiment proizvodnje še vedno ni na načrtovani višini, je pa bistveno boljši od predhodnih let. V primerjavi z gospodarskim načrtom je bila skupna proizvodnja dosegla 115,7 %, končna za prodajo pa 118,4 %.

Hladna valjarna Jesenice

Tudi jeseniški hladno-valjavci so delali dobro, saj so gospodarski načrt skupne proizvodnje izpolnili 111,9 %, končne za prodajo pa 114,4 %. Resnici na ljubo moramo priznati, da so bili v prejšnjih letih že dosegli bistveno višji rezultati v proizvodnji. Vzrok za nižji gospodarski načrt od predhodnih let pa je predvsem iztrošenost proizvodnih agregatov, ki so že v fazi odpisa in se slabše vzdržujejo. Zato je tako preseganje planskih obvez ob slabši kvaliteti vložka prav pohvalno in si lahko samo želimo, da bi tudi vnaprej v tem obratu tako prizadevno delali.

Predelava valjanih trakov

To je obrat, ki se je lani oblikoval iz Profilarne in Vratnih podbojev. Obrat je v glavnem izvozno usmerjen in je v lanskem letu proizvajal dobro, saj je gospodarski načrt skupne proizvodnje dosegel 108,1 %, končne za prodajo pa 112,0 %.

TOZD Okrogli program

V tem tozdu so zelo dobro delali, saj je to edini toz, ki je presegel načrtovane obveznosti tako v primerjavi z gospodarskim načrtom kakor tudi z višjim operativnim programom. Tako kot v ostalih dveh tozih tudi v tem izstopata dva obrata: eden, ki ni dosegel načrtovane proizvodnje (Žičarna), ter drugi (Jeklovlek), ki je dosegel REKORDNO LETNO PROIZVODNJO.

Gospodarski načrt skupne proizvodnje je bil izpolnjen 102,4 %, končne za prodajo 104,3 %, sama prodaja pa 105,2 %. Operativni program je bil izpolnjen pri skupni proizvodnji 101,4 %, pri končni za prodajo 104,5 % in pri prodaji oziroma odpremi 105,4 %.

Valjarna žice in profilov

Operativni program je bil višji predvsem zaradi prestavitve rednega letnega remonta v naslednje leto. Visoko izpolnjevanje načrtovanih obveznosti pri skupni proizvodnji, predvsem pa pri končni za prodajo in pri sami prodaji gre predvsem na račun uslužnostne prodaje žice, sicer pa se sami rezultati obrata gibljejo na meji 100 % načrtovanih obvez.

Da lastna proizvodnja ni bila še višja, so krivi preveliki zastoji tehnološke kot tudi vzdrževalne narave, pogoste menjave programov (nižja produktivnost) in občasno pomanjkanje vložka, predvsem »čistih« jekel.

Žičarna

Že ob sprejemanju gospodarskega načrta tega obrata za lansko leto je bilo le malo optimistov, ki so verjeli, da bi lahko načrtovane obveze izpolnili. Mārsikdo nepoučen bi si lahko mislil: »Saj smo vendar že pred desetletjem v tem obratu dosegali precej višje rezultate po »tonskem« merilu, kot pa je bil lanskeletni cilj.« Bistvena je namreč razlika v kvaliteti proizvodnje in naročilih, kajti proizvodnjo navadne nedonosne robe smo opustili in tudi znižali število zaposlenih, ki je tako še za sedanjost proizvodnjo kritično nizko, predvsem pa je velika odsotnost. Tem težavam so se letos pridružili dodatno še povečani zastoji, pomanjkanje vložka (EO, patentirana, VAC) in to, da nova lužilna naprava ne obratuje tako, kot bi bilo treba in je zaradi tega produktivnost nižja.

Vse skupaj se je odrazilo v proizvodnih rezultatih, ki so sicer približno enaki kot leta 1987, vendar krepko pod načrtovanimi. Tako je bila skupna proizvodnja dosegla 91,1 %, končna za prodajo pa 88,7 %, oboje na gospodarski načrt.

Jeklovlek

Po prvem tromesečju lanskega leta, ko so v tem obratu zaostali za gospodarskim načrtom za dobrih 5 % (razdrobljena naročila in njihovo pomanjkanje, predvsem za BK linijo in zastoji), ni prav nič kazalo, da bodo sodelavci ob Savi dosegli REKORDNO proiz-

vodnjo v vsej svoji zgodovini. Prav to se je namreč z dobrim delom v ostalih treh četrtinah lanskega leta tudi zgodilo — in lahko jim samo ČESTITAMO! Izpolnjevanje gospodarskega načrta, ki je bil precej višji od predhodnih let, je bilo 102,2 % pri skupni proizvodnji in 102,4 % pri končni za prodajo.

Elektrode

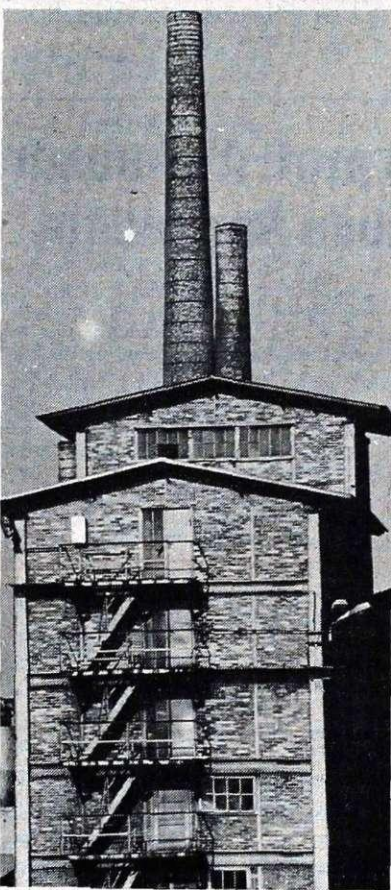
To je obrat, ki standardno dosega svoje obveznosti. Tako je bilo tudi lani. Proizvodnja je potekala vseskozi dobro, čeprav so imeli tudi oni probleme z zastoji ter občasno niso bili zadostno preskrbljeni z vložkom (izpad poljske žice), zato tudi nekaj nižja proizvodnja pri elektrodah.

Gospodarski načrt skupne proizvodnje je bil izpolnjen 106,9 %, končne za prodajo pa 102,3 %.

Žebeljarna

Tudi zadnji obrat Okroglega programa je lansko leto proizvajal dobro, boljše kot leta 1987, kar se odraža pri izpolnjevanju obvez, načrtovanih z gospodarskim načrtom, ki so bile izpolnjene pri skupni in pri končni proizvodnji za prodajo 106,9 %.

Miloš PIŠČANEC

Dimniki samo še za spomin
(foto: Silvo Kokalj)

V letu 1988 so bili v naši železarni ob upoštevanju gospodarskega načrta in operativnega programa doseženi naslednji rezultati:

A: Skupna proizvodnja

Mesec	Gospodarski načrt — ton	Operativni program (t)	Doseženo ton	% na gospod. nač.	% na oper. prog.
Januar	90.675	90.345	91.416	100,8	101,2
Februar	83.280	84.280	87.728	105,3	104,1
Marec	91.480	91.750	96.483	105,5	105,2
April	85.510	85.520	84.891	99,3	99,3
Maj	87.800	88.770	94.331	107,4	106,3
Junij	90.270	95.210	90.161	99,9	94,7
Julij	84.740	93.340	86.448	102,0	92,6
Avgust	86.140	94.660	93.304	108,3	98,6
September	87.730	95.860	91.539	104,3	95,5
Oktober	93.490	97.710	99.154	106,1	101,5
November	87.510	94.770	90.464	103,4	95,5
December	90.365	96.425	99.961	110,6	103,7
Skupaj — leto 1988:	1.059.00	1.108.640	1.105.880	104,4	99,8
Leto 1987:	1.331.800	1.291.894	1.268.722	95,3	98,2
Leto 1986:	1.407.400	1.386.555	1.373.622	97,6	99,1

B: Končna proizvodnja — za prodajo

Mesec	Gospodarski načrt — ton	Operativni program (t)	Doseženo ton	% na gospod. nač.	% na oper. prog.
Januar	26.890	26.890	27.682	102,9	102,9
Februar	27.090	27.060	29.128	107,5	107,6
Marec	30.100	28.700	29.761	98,9	103,7
April	29.780	27.880	31.609	106,1	113,4
Maj	29.380	28.840	30.476	103,7	105,7
Junij	30.280	30.070	28.915	95,5	96,2
Julij	27.330	30.180	29.151	106,7	96,6
Avgust	27.500	30.140	32.327	117,6	107,3
September	29.860	29.980	31.065	104,0	103,6
Oktober	30.520	31.090	31.405	102,9	101,0
November	28.730	30.760	30.365	105,7	98,7
December	28.810	31.620	32.579	113,1	103,0
Skupaj — leto 1988:	346.270	353.210	364.463	105,3	103,2
Leto 1987:	356.070	338.075	334.869	94,0	99,1
Leto 1986:	361.880	353.015	348.574	96,3	98,7

C: Prodaja — odprema

Mesec	Gospodarski načrt — ton	Operativni program (t)	Doseženo ton	% na gospod. nač.	% na oper. prog.
Januar	26.890	26.890	27.662	102,9	102,9
Februar	27.090	27.060	30.592	112,9	113,2
Marec	30.100	28.700	31.780	105,6	110,7
April	29.780	27.880	32.272	108,4	115,7
Maj	29.380	28.840	31.990	108,9	110,9
Junij	30.070	30.070	29.032	96,5	96,5
Julij	27.330	30.180	27.916	102,1	92,5
Avgust	27.500	30.140	30.873	112,3	102,4
September	29.860	29.980	31.812	106,5	106,1
Oktober	30.520	31.090	30.939	101,4	99,5
November	28.730	30.760	30.951	107,7	100,6
December	28.810	31.620	30.824	107,0	97,5
Skupaj — leto 1988:	346.270	353.210	366.462	105,9	103,8
Leto 1987:	356.070	338.075	331.912	93,2	98,2
Leto 1986:	361.880	353.015	349.794	96,7	99,1

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE PROIZVODNJE ZA PRODAJO TER ODPREMO ZA MESEC JANUAR—DECEMBER 1988

v tonah

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TALILNICE skupaj	403.200	416.550	412.939,1	102,4	99,1	1.200	1.200	586,9	48,9	48,9	646,9
Jeklarja I	201.200	200.050	203.051,7	100,9	101,5	—	—	—	—	—	—
— SM	6.200	4.700	4.896,5	79	104,2	—	—	—	—	—	—
— EL	195.000	195.350	198.155,2	101,6	101,4	—	—	—	—	—	—
— ASEA	85.050	85.050	95.169,2	111,9	111,9	—	—	—	—	—	—
— LM	107.450	107.800	100.669,0	93,7	93,4	—	—	—	—	—	—
— BBC	2.500	2.500	2.317,0	92,7	92,7	—	—	—	—	—	—
Jeklarja II	200.000	214.500	208.312,8	104,2	97,1	—	—	—	—	—	—
Livarna	2.000	2.000	1.574,6	78,7	78,7	1.200	1.200	586,9	48,9	48,9	646,9
— jeklo	1.982	1.982	1.545,5	78	78,0	1.200	1.200	586,3	48,9	48,9	646,3
— kovino	18	18	29,1	161,7	161,7	—	—	0,6	—	—	0,6
PLOŠČATI PROGRAM sk.	477.400	511.840	510.258,8	106,9	99,7	248.650	255.790	263.287,8	105,9	102,9	264.559,1
Bluming-štekel	277.600	300.610	293.449,8	105,7	97,6	51.200	51.330	54.027,0	105,9	105,3	53.767,9
— bluming	101.650	119.700	108.884,5	107,1	91,0	2.000	1.900	1.716,0	85,8	90,3	1.718,7
— štekel	149.950	156.010	165.348,2	110,3	106,0	23.200	24.530	33.102,8	142,7	135,0	32.642,2
— štekel storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— termična obdelava	28.000	24.900	19.217,1	73,9	77,2	26.000	24.900	19.208,2	73,9	77,1	19.407,0
Valjarna debele pločevine	69.000	73.000	67.687,3	98,1	92,7	63.800	67.760	63.102,1	98,9	93,1	64.525,6
— valjarna debele pločevine	69.000	73.000	67.687,3	98,1	92,7	—	—	—	—	—	—
— valjarna debele pločevine storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hladna valjarna Bela	91.000	96.140	105.320,1	115,7	109,6	90.000	95.140	103.524,0	118,4	108,8	103.675,3
— hladna valjarna Bela	91.000	95.990	104.950,7	115,3	109,3	—	—	—	—	—	—
— hladna valjarna Bela storitve	—	150	369,4	—	246,3	—	—	—	—	—	—
Dodelava	—	—	—	—	—	6.000	1.100	—	—	—	—
Hladna valjarna Jesenice	20.500	22.030	22.942,5	111,9	104,1	19.600	21.110	22.421,5	114,4	106,2	22.314,6
— hladna valjarna Jesenice	20.500	22.030	22.942,5	111,9	104,1	—	—	—	—	—	—
— hladna valjarna Jesenice storitve	—	—	247,6	—	103,0	—	—	—	—	—	—
P V T	19.300	20.060	20.859,1	108,1	104,0	18.050	19.350	20.213,2	112,0	104,5	20.275,7
— Profilarna	18.400	19.215	20.068,2	109,1	104,4	17.150	18.505	19.422,8	113,3	105,0	19.483,4
HOP	15.400	16.875	18.120,3	117,7	107,4	15.350	16.705	18.095,9	117,9	108,3	18.183,5
HOP storitve	700	146	209,8	30	143,7	—	—	—	—	—	—
— ron dele	1.800	1.800	1.326,9	73,7	73,7	1.800	1.800	1.326,9	73,7	73,7	1.329,9
— diski storitve	500	394	411,2	82,2	104,4	—	—	—	—	—	—
— Vratni podboji	900	845	790,9	87,9	93,6	900	845	790,4	87,8	93,5	792,3
OKROGLI PROGRAM sk.	178.400	180.250	182.681,7	102,4	101,4	96.420	96.220	100.588,3	104,3	104,5	101.435,7
Valjarna žice	80.000	82.450	85.550,6	106,9	103,8	10.200	10.200	15.584,6	152,8	152,8	16.455,4
— valjarna žice	80.000	82.450	85.550,6	106,9	103,8	—	—	—	—	—	—
— valjarna žice storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Žičarna	43.000	41.980	39.188,7	91,1	93,4	30.900	30.240	27.412,5	88,7	90,7	27.463,7
— žičarna	43.000	41.980	39.143	91	93,2	—	—	—	—	—	—
— žičarna storitve	—	—	45,7	—	—	—	—	—	—	—	—
Jeklovlek	27.000	27.100	27.587,6	102,2	101,8	26.880	27.020	27.511,1	102,4	101,8	27.559,6
— jeklovlek	27.000	27.100	27.587,6	102,2	101,8	—	—	—	—	—	—
— jeklovlek storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektrode	20.400	20.590	21.799,9	106,9	105,9	17.950	18.140	18.363,9	102,3	101,2	18.260,8
— elektrode + varilna žica	16.200	16.390	16.028,5	98,9	97,8	16.150	16.340	15.999,1	99,1	97,9	15.919,4
— varilna žica storitve	—	—	3,9	—	—	—	—	—	—	—	—
— varilni prašek	1.200	1.200	1.436,8	119,7	119,7	1.200	1.200	1.430,3	119,2	119,2	1.406,9
— suha el. masa	600	600	852	142	142,0	600	600	852,0	142,0	142,0	852,0
— ognjevarilni material	2.400	2.400	3.478,8	145	145,0	—	—	82,5	—	—	82,5
Elektrode Zagreb	—	—	—	—	—	2.500	2.500	3.173,1	126,9	126,9	3.173,1
Žebijarna	8.000	8.130	8.554,9	106,9	105,2	7.990	8.120	8.543,1	106,9	105,2	8.523,1
SKUPAJ:	1.059.000	1.108.640	1.105.879,6	104,4	99,8	346.270	353.210	364.463	105,3	103,2	366.641,7
Storitve	—	—	—	—	—	1.200	690	1.287,5	107,3	186,6	1.329,2
ŽELEZARNA	—	—	—	—	—	347.470	353.900	365.750,5	105,3	103,4	367.970,9

Bolj v pojasnilo kot v opravičilo o praznovanju dedka Mraza na Hrušici

»Rada bi vam povedala nekaj svojih misli ob praznovanju dedka Mraza.« Tako piše v vašem glasilu tovarišica L.V. Tudi jaz bi jih nekaj nanizal bolj v pojasnilo kot v opravičilo ob letošnji prireditvi, praznovanju dedka Mraza na Hrušici.

Že nekaj let sem namreč eden od organizatorjev te in drugih prireditev v okviru DPD Svoboda Ivan Krivec Hrušica. Zato bi pogledali malo v ozadje vseh priprav pred prireditvijo, na oder in v dvorano. Praznovanje dedka Mraza je pripravilo šest »živičnih odbornikov«. Ste se vprašali, od kod so se zbrala sredstva za današnje čase dokaj vredna darila?

Scenarij za prireditev je bil kot vsako leto vnaprej pripravljen. »Moža v rdečem« v tem scenariju ni bilo. V dvorani se je pojavil samovoljno.

Vsako leto je težje dobiti človeka, ki ga obledimo v kožuh in nadenemo brado za nastop na odru. Naj bi bil igralec in prijatelj otrok. Tradicionalnega govora zanj nimamo in naj bi se sam prilagodil vdušju v dvorani. Tokrat se mu ta vloga ni najbolj posrečila. Začeli smo res z zamudo, vendar pa verjetno ne veste, da so izkušnje na Hrušici takšne, da precej ljudi ne pozna na uro in pridejo v dvorano, ko se prireditev že začne.

Težko je pripraviti program, ki bi ugajal vsem: nekateri imajo radi igrice, drugi pesnice, tako da je resnično težko ustreči vsem okusom. Seveda bi

bil izredno vesel, da bi nam, ki pripravljamo takšne prireditve, pomagali tudi pri oblikovanju zanimivejšega programa.

Res je najlepši občutek za najmlajše, če jim dedek Mraz osebno izroči darilo. Zamislite si, koliko časa bi trajala prireditev, če bi dedek Mraz sam obdaroval takšno množico otrok. Tudi to je res, da so neučakani otroci hoteli priti čim bližje dedku Mrazu, a niso bili otroci tisti, za katere bi rabili »može v rdečem«; prav nasprotno, za starše bi rabili morda »može v plavem«.

Hrušica se je, kot veste, zelo razširila. Lani je dedek Mraz obdaroval 146, letos pa že kar 214 otrok. Sedežev v dvorani je le 222, dodali smo še 40 stolov, koliko otrok pa je bilo z mamicami, atiji, tetami in babicami v dvorani, pa lahko sami izračunate. Torej res živ-žav in neučakanost.

Ni res, da nam je daril zmanjkalo. Nabavili smo 230 popolnoma enakih daril. Ostalo nam jih je 14. Darila smo dali v prostore krajevnih skupnosti, za primer, če bi se pojavil še kakšen zamudnik. Po desetih dneh smo jih oddali v otroški vrtec Angelce Očepek na Hrušici, kakor naredimo vsako leto.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem organizacijam: Občinski zvezi DPD Jesenice, Krajevni konferenci SZDL in vodstvu KS Hrušica, TVD Partizan in nenazadnje DPD Svoboda Ivan Krivec Hrušica. Omenjeni so nam z velikim razumevanjem pomagali, da smo nabavili z malo denarja precej bogata darila.

Praznovanje dedka Mraza je predvsem otroški praznik in naša želja je, da ga pripravimo vsi skupaj v krajevni skupnosti. Ker pa je odziv k sodelovanju velikokrat skromen, tako da glavno breme obleži na peščici »živičnih odbornikov«, vas iskreno vabimo, da se nam v prihodnje pridružite, ne le pri otroških predstavah, tudi pri drugih prireditvah. Le tako bo naš kulturni vsakdan na Hrušici pestrejši in bogatejši. S tem bomo dosegli tudi to, da starši ne bodo negodovali, otroci pa se ne bodo počutili opeharjene.

Naj bodo tudi te moje misli v premislek za nadaljnje bolj uspešno delo pri organizaciji različnih prireditev na Hrušici. V življenju je pač tako: neka stvar uspe, druga ne. Vesel sem tudi takšne, lahko rečem, tokrat objektivne kritike, z iskreno željo, da bi se v prihodnje morda našel tudi kdo, ki bi napisal kaj pozitivnega, kadar bi to določena prireditev zaslužila.

Stane Hudeček

Razstavnici in delovni program DOLIKA v letu 1988 presežen

Le redki so verjeli, da bo razstavnici salon DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice vzdržal tak obseg in tempo delovanja, kot si ga je zastavil ob otvoritvi novega salona poleti 1983. Letne programe, nad katerimi bedita likovni klub DOLIK in programski svet so vsa ta leta dosledno uresničevali, tako tudi v letu 1988.

V razstavnem salonu DOLIK se je po v januarju sprejetem programu v letu 1988 zvrstilo 25 razstav, ki si jih je ogledalo 18.382 obiskovalcev ali poprečno 735 na razstavo, kar je sicer nekoliko manj kot leto poprej (803), vendar pa je ugodna ugotovitev, da je vedno večji odstotek stalnih obiskovalcev, celo avstrijskih državljanov in med njimi zelo veliko mladih. Vse razstave so odpirali s krajšimi kulturnimi programi ter s predstavitvijo razstavljalca in oceno njegovih likovnih dosežkov, s poprečno udeležbo 52 oseb na eni otvoritvi. Ob vsaki razstavi izdajo zloženko s predstavitvijo razstavljalca, ki je tudi vabilo. V podatkih pa ni upoštevana novoletna prodajna razstava Dolika, ki je bila popestrjena s fotoreportajnimi zapisi iz otvoritve razstav, ki so jih izdelali člani foto krožka šolskega kulturnega društva Ježkov rod osnovne šole Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela, pod vodstvom mentorja Andreja Malenška, ki redno spremljajo likovna dogajanja v salonu.

Med deset najbolj obiskanih razstav v letu 1988 sodijo: razstava gobelinov — unikatov po predlogah članov Dolika z 2.152 obiskovalci; likovna ustvarjalnost učencev osnovnih šol jeseniške občine — 1.758; ex tempore Železarna '87 — 1.448; akad. slikar Leon Koporc — 932; akad. slikar Aladin Lanc — 932; akad. slikar Martin Avsenik — 904; planinska prodajna razstava — 870; Matjaž in Bojan Štine (umetnostno likovništvo) — 747; razstava članice DOLIK Nike Hafner — 734; akad. slikar Janez Ravnik — 721.

Letos likovni klub DOLIK stopa že v štirinajstinsedemsto leto delovanja in razstavne dejavnosti na železarskih Jesenicah. V teh letih se je v razstavišču Delavski dom in razstavnem salonu DOLIK do konca leta 1988 zvrstilo 669 razstav ali poprečno 16 letno. Letos pa se začela tudi sedmo leto delovanja razstavnega salona DOLIK, v katerem se je od polletja 1983 do konca lanskega leta zvrstilo že 137 razstav, ki si jih je skupaj ogledalo 110.113 obiskovalcev ali poprečno 804 na razstavo.

Šestindvajset razstav v razstavnem salonu DOLIK v letu 1988 ne dokazuje samo izjemne odgovornosti in obsežne

ga nepoklicnega dela dolikovcev pri uresničevanju sprejetega programa, temveč tudi optimalno izkoriščenost prostorov, za katere mora društvo kot najemnik mesečno plačevati 574.180 dinarjev (najemnina 354.180 din, vročevodno ogrevanje 220.630 din). Sicer pa so po novembrskih cenah 1988 celotni stroški za eno razstavo znašali 909.250 din (poleg navedenih stroškov še zloženska, varstvo in zavarovanje razstave, prevozi slik, električna energija, PTT stroški). Tudi stranski prostor, ki je obenem skladišče, je dvakrat do trikrat tedensko uporabljen za sestanke in krožke.

Tako kot je bil za eno razstavo presežen program razstavnega salona DOLIK, je tudi likovni klub DOLIK presežal letni program za dve razstavi, saj so se lanske leto člani skupinsko ali samostojno predstavili kar dvaintridesetkrat. Člani so sodelovali na treh ex temporih in se še zlasti na škofjeloškem odlično odrezali, saj so med 86 udeleženci Tone Tomazin, Janko Korosec, Pavle Lužnik in Franc Berce prejeli odkupne nagrade. Enajst članov je sodelovalo v planinski slikarski koloniji Vrata'88, dvanajst pa v XV. slikarski koloniji Dolika v Bovcu. Poleg rednih tedenskih sestankov so imeli še tri strokovna predavanja, 22-urno likovno šolo in več skupinskih slikanj v naravi, poleg posamičnih in skupinskih obiskov razstav izven Jesenic. Ena članica pa se je udeležila tudi šestdnevnega nadaljevalnega tečaja kiparstva v Ljubljani. Ob tem je potrebno omeniti ogromno prostovoljnega dela, ki ga dolikovci prispevajo pri postavljanju in podiranju razstav in vzdrževanju razstavnega salona DOLIK. Za začetek letošnje sezone so prostovoljno prebelili in preplekali celoten salon.

Likovno razstavna dejavnost se je na Jesenicah začela šele po osvoboditvi, to je leta 1946 z začetkom delovanja likovnega kluba DOLIK. Zato lahko trdimo, da DOLIK v tem kulturnem prostoru resnično veliko pomeni, kajti brez njega tako bogatega likovnega življenja na Jesenicah in v okolici ne bi bilo. To pa je velik prispevek k bogatejšemu kulturnemu življenju ljudi.

Odgovor Ženskemu ročnemu delu II prof. Aleksandra Klinarja v sodelovanju z Jean Claude Danaudom

Če nam pisec ničesar ne ve povedati, govori o vremenu ali pa uporabi učene izraze in z njimi da občutek, kako je vendarle nekaj povedal. Žalostno je, da se mora takih metod posluževati profesor bivše Gimnazije.

O čem si sodil, Čevljarček? Mar o jermenih, ki jih čevljar ima premalo ali pa o mečih, ki da niso prava?

Res ne vem, o čem ste govorili — prof. Aleksander. Hočete razpravljati z menoj o predstavi, na kateri niste bili? Bi mi radi kaj povedali o umetnosti? Ja, prav! Samo ne kličite vendar cele zbornice, dijakov in Aristotela na pomoč. Bodite moži! Stojte za SVOJIMI besedami — izjavami.

Učiti me hočete filozofije? Odkrijem vam klobuk. O tej stvari veste precej več kot jaz. Prosim pa vas, da ne zlorablajte misli, ki so jih zapisali drugi. Povejte jih tako, kot so zapisane, ne jih le uporabiti, ali bolje, ne zlorabite jih le takrat, ko sami ne znate nič povedati.

Vaš odgovor, prof. Aleksander, je tako protisloven, da bi ga bil vesel vsak humorist, kaj šele uredništvo Železarka. Le gol napuh in želja, da me potolčete, sta vas vlekla k pisanju. Hočete prebrati, kar ste sami zapisali?

»Naše igralke in režiserka so bile z jeseniškega odra neprijazno zavrnjene...«

Bolje preverjajte govorice, ki vam pridejo na uho. To, kar trdite, prepričan sem, da le na podlagi ogovarjanj, je laž, za katero vas vodja gledališča lahko toži.

»Trditev, da igralke ne cenijo svoje publike, je žaljiva.«

Prosim vas, pustite to v oceno nam, ki smo sedeli na dan predstave v dvorani in ne sklepajte na podlagi osebnih poznanstev.

»...elemente gledališke kritike ne obvlada, se spušča v OBROBNE zadeve kot: uporaba časopisa Mladina, tekst vdove itd.«

Če so rekviziti (stvari, ki jih uporabljajo na odru igralci) in tekst OBROBNA zadeva predstave, potem ne vem, kaj je predstava. Morda pa nočete vedeti tega vi, profesor?

»V tragiki svete preproščine...«

Kako učeno! Pa vam ni znan stavek — misel: »Blagor ubogim na duhu, kajti v njih je nebeško kraljestvo.«? Ni tragičnega torej, če gre za »sveto« preproščino.

»Eno od slepil A.J. (pravilno bi bilo tole zapisano A.J.-ja; op.p.) je tudi zahteva po fantastični popolnosti predstave.«

Na podlagi katerega mojega stavka ste skovali to misel, tovariš profesor? Morda ste si tako razlagali ugotovitev, da režiserka ne obvlada elementov gledališke režije?

Zahtevek

Po tem, ko je Gorenjski glas (13.1.1989) objavil članek »Teroristi ne počivajo«, Železarka pa je (19.1.1989) objavil članek »Velehokejstu«, zahtevam, da pristojni organ za notranje zadeve občine Jesenice izda obvestilo za javnost (uradni komunike) o tej zadevi.

Albin Kobentar

Preberite še enkrat v celoti svoj odgovor sedaj, ko ste mirni(?), in, ker vas cenim bolj kot vi mene, sem prepričan, da boste prišli do lepših zaključkov. Pa verjemite mi, da nisem z nikomer »privatno obračunaval«, ker to raje počnem v neštevnih lokalčkih po Jesenicah, kjer to uredimo osebno. In takrat ne ovinkarimo, niti ne zamerimo drug drugemu, le povemo si, kar nam gre in ker smo brez dlake na jeziku, se tudi cenimo; no ja, včasih tudi sporečemo. Morda bi bilo prav, da bi se tudi midva kdaj našla ob kavici in se pogovorila brez pisanja. Oglasite se kaj v našem

gledališkem klubu, kjer že dolgo niste bili videni. Če pa niste za to in boste še kar pisarili, slednjič napišite bolj originalen naslov, da ne bomo pomislili, da gre že za tretji del Danaudove igre.

Aja, še moj podpis! Preberite si ga v uredništvu, kjer je na voljo vsem in se torej ne skrivam za inicialkami, kot ste mi očitali.

Pa bodite kulturno pozdravljeni tudi Vi in seveda vi, dragi bralci, ki vam obljubljam, da o tem ne bom več pisaril.

P.S.: Skoraj bi pozabil! Edo Torkar! Preberi definicijo anonimnosti v Verbinčevem Slovarju tujk, potem pa, če nimaš za pivo, ne pisari spet za honorar, ampak spij enega na moj račun!

Miha Mazzini

Drobtinice 37

Trije neznanci so včeraj pretepli kadeta in ga vrgli v smetnjak. Opisal je vas, drugih ni prepoznal. Najmanj tri tedne bo v bolnišnici in še enkrat toliko na bolniški. Povrh vsega je v bolnici zaradi šoka tudi upokoženka, ki je zjutraj nesla smeti in ga našla. Srčen bolnik je in ji razburjenja takšne vrste lahko resno škodijo.

Grizel sem si ustnici, da se ne bi začel razati. Nekako sem zdržal.

— Vem, oziroma, vedo, da niste neposreden udeleženec pretepa. Gotovo pa ste napadalce videli in jih mogoče celo poznate. Mogoče jih pozna kolega, ki je bil z vami.

Nisem vedel, zakaj nepretrgoma poudarja razliko med vedenjem tukajšnjih policistov in njegovim lastnim. Mogoče ve več, mogoče manj. Ali pa hoče poudariti, da res ne spada sem. Zakaj me potem zaslišuje? Na finto prijateljskih pogovorov še dojenčki ne padejo več.

Ugasnil sem čik in takoj dobil novega. Nisem hotel odkloniti ponujene cigarete, čeprav mi je šlo ob okusu tobaka že na kozlanje. Verjetno nov način mučenja. Prekajevanje.

Molčal je. Zdelo se mi je, da je čas za mojo zgodbi. Verjeli ji ne bodo, a vsaj nedružabnosti mi ne bodo mogli očitati.

— Tako je bilo... Začel sem počasi, če bi me mogoče hotel prekiniti.

Poslušal me je in ni bilo videti, kot bi bil z mislimi bogve kje.

— Šel sem domov. Ob progi imam bliže. Na levi je stal vlak. Nekdo, ki ga ne poznam, videti je bil kot delavec z juga, je stopal pred mano. Hodil sem meter za njim. Zakaj ga nisem prehitel? Ne vem, kar tako. Na nadvoz so stopili trije tipi iz vlaka in začeli scati. Dvajset metrov naprej sem srečal policaja, ki je pritekel nasproti. Mimo naju. Proti onim trem. Ozrl sem se in ga videl kričati nanje. Prišel sem do posušenega macesna. Mimo se odcepi potka, skozi luknjo v ograji prideš na cesto. Od tam nisem mogel več videti na nadvoz. To je vse.

Nič ni rekel. Bedna štorijsa. Resnica je stvar okusa. In meni, avtorju, ta štorijsa ni bila všeč. Kako je morala zveneti šele njemu?

Prižgala sva naslednjo. Šlo mi je na bruhanje.

— Prebral sem vašo kartoteko, — je navrgel, bolj mimogrede.

Stari grehi postavite se v slavnostni defile. Nekje zgoraj je vedno angelček, ki prav vse zapiše v knjigo.

Ni našteval. Potegnil je nekaj dimov in bolj sam zase dodal:

— Kot bi bral datoteko dveh oseb.

Na poti je bil nov par cigaret. Zmerom manj mi je bilo jasno. Kaj hoče od mene? Edini verjetni razlog je bila živčna vojna. Nisem se mogel znebiti občutka, da ne gre za to. Da je še nekaj drugega.

Sklonil se je naprej s prižganim vžigalnikom. V tistem trenutku sem šele opazil šiv na epoleti njegove srajce. Nisem mogel zadržati sunkovitega premika desnice k epoleti vijetnamke. Tip je že naslonil hrbet nazaj.

Siva sta bila enaka. Ni moglo biti dvoma. Šivala ju je ista roka. Pogladil sem šiv in umaknil roko. Na njegovem obrazu nisem zasledil niti najmanjšega trzljaja.

Molče sva pokadila do konca.

— Hotel sem vas videti, — je rekel in pogledal na uro. Vstal sem. Obotavljal je. Nisem vedel, če razpito znamenje sogovorniku, naj odide, velja tudi v tej situaciji. V tem prostoru.

Je. Rokovala sva se in pozdravila.

Stopil sem iz pisarne. Policaj je čakal.

Odpeljal me je nazaj za rešetke. Gledal sem kvadrato železarno in si nisem prižgal cigarete. Želodec še misli nanjo ni mogel prenesti.

To je torej fin možakar v najboljših letih, ki trenutno zahaja h Karli.

Pome sta prišla prva dva, ki sta me pripekljala z marico. Bila sta precej bolj prijazna. Nobenega suvanja ni bilo. Stopal sem med njima po hodniku. Skozi vrata na pločnik. Ustavili smo se. Nista rekla ne bev ne mev, zasukala sta se na petah in šla nazaj noter.

Trajalo je, preden sem dojel. Prve korake sem naredil po polžje, pričakuje vsak hip vpitje za hrbotom. Nisem ga dočkal.

Vedno hitreje sem stopal proti gostilni.

Še vedno mi ni bilo jasno, zakaj so me spustili. Se moram za prostost zahvaliti Karli, ali pa so me spustili le zato, ker mi ne morejo ničesar dokazati. Lahko me zašijejo za vsak pljunc na pločniku, za vsako prečkanje ceste. Ponoči, ko se vračam domov, večkrat srečam policaje v patrolnem avtomobilu. Me bodo sedaj vedno povabili s sabo? Na prijetno vožnjo v hribe, po porcijo batin?

Nekako se nisem počutil lahkega kot peresce. Čuden je ta svet. Če si zaprt, ti ni prav, če si na svobodi, prav tako ne.

Gostilna je bila prazna. Nisem bil prave volje za samevanje.

H Karli tudi nisem hotel. Najprej se moram pripraviti, če ima res prste zraven.

Šel sem k Magdi. Bil je čas za kosilo.

Odpeljal je in iz kuhinje je zadisalo. Ni mi padla v objem.

Hotel sem jo objeti okoli pasu, a me je odrinila. Bila je hladna kot led.

— Vstopi, — je rekla. Skrajno negostoljubno.

Sledil sem ji v kuhinjo. Vedel sem, kaj me čaka. Včasih sem prave volje za sprejemanje brv in rit, tokrat nisem bil.

Lahko bi takoj odšel. Zdelo se mi je pošteno poslušati Magdin govor, ki ga je verjetno sestavljala dalj časa, preden si rečeva z bogom.

Ni me povabila, naj sedem. Stala sva z varnostno razdaljo dveh metrov med nama.

— Konec je, — je začela. Klasika. — Ne vem, kaj mi je bilo, da sem tako norela za tabo. Sedaj imam fanta in včeraj sem mu vse zaupala. Pogovorila sva se. Karkoli me je obsedlo, sedaj je končano. Nikoli več. Enkrat te bom vprašala, kaj si sploh čutil do mene. Ne danes, čez leta. Zbogom, Egon.

Pokimal sem ji in zavil k vratom. Kratko in jedrnat. Ni bil slab govor.

Stopil sem čez prag in potisnil glavo med rami, pričakujoč tresk vrat ob podboje. Ni bilo tako hudo.

Ključ se je obrnil dvakrat, hitro in zaporedoma.

Spet sem bil na cesti. Počutil sem se osamljenega in otožnega.

Preveč stvari za en dopoldan. Karlin ljubimec je dobil utelesitev, prvi, odkar jo poznam. Magda me je vrgla ven. Policaji so me vrgli ven.

Počutil sem se zapuščenega in neželenega od vseh.

Potreboval sem sprehod. S kazalcem sem vlekel po mrežasti ograji železarne in pustil prst vibrirati.

Ustavil sem se pred pakirnico žebčev. Preplezal sem ograjo.

Sledil sem tekočemu traku do konca. Ajša je tolkla s štempljem.

— Hej! — sem ji zavpil na uho.

Pogledala je navzgor, ne da bi ustavila roko.

— Živio!

— Egon, kaj počneš tu? Prepozen si za malico.

— Nekaj bi te vprašal. Prideš danes na ples?

— Kaj?

— NA PLES!!! — sem zarjul.

(se nadaljuje)

Z novoletnega koncerta

Slep je, kdor se s petjem ukvarja!?

(Vendar peti on ne jenja!)

Prešeren

Na prvi pogled bi res lahko tako dejala, še posebej, ko sem prelistala prvo številko Železjarja. Obupano bi lahko, kot je podobno nekoč Prešeren, zaključila:

Kranjec moj mu osle kaže!
Komu? Enemu in drugemu..., da ne bi uporabila spetakljivega opredeljevanja ob podeljenih Čufarjevih plaketah. Ta občutek pa ni samo trenutno osupljiv, ampak se poglabi, ko časopis res začne tehtati.

Čeprav nisem od stroke, železar, rada preberem o uspehih tistega giganta, ki pod tako težo dolžnosti in nešteti pričakovanj in apetitov ustvarja in daje kruh tej naši dolini pod Karavankami. Bereš poročilo o ciljih in uresničevanju zadanih nalog, ciljnem vodenju kot pogoj za uspešnost, sejah delavskega sveta in sestankih SDS, novostih v sindikatu, zahtevnosti del in nalog, novih pravilnikih in spremembah na različnih področjih dela, vse tisto, kar nas tako ali drugače spremlja do bršen del dneva na delovnem mestu, če si železar ali kaj drugega. In ker sem pedagoški delavec, me postavi na čisto realna tla prispevek Malenškove, ki se kot že nešteto krat nemočno sprašuje: ali bomo šolo še naprej puščali samo učiteljem? V isti sapi pa tem učiteljem v obveznem izobraževanju med zimskimi počitnicami dopovedujejo, da družba, ki ne priznava treh osnovnih stebrov, ki oblikujejo človeka v različnih življenjskih obdobjih — zdravstva, šolstva, sodstva — drvi v propad; ta družba mačehovsko odrija ta problem kot še marsikaj drugega.

Mogoče mi bo kdo oporekal, delno upravičeno, priznam, a prosila bi za malo potrpljenja, da se sprehodim do konca skozi Železjarja. Tu je še PTT nadaljevanje in nanizanka o »sveti kravi«, o kateri se nikoli ne pozabi pisati in se vedno najde kak uspeh, da se jo lahko hvali in si ob njej lahko da duška: ob dobrih igrah ali krivičnih sodnikih... Pa da ne bo kake zamere! Nič nimam proti športu, celo rada slišim kaj dobrega o naši košarki, kegljanju, planincih, šahu, tenisu, hokeju. O slednjem me še posebej marsikaj prizadeva, saj sem še iz tiste generacije, ko smo še pod zvezdami, nebesnimi in tistimi, ki so jih prinašala državna pr-

venstva, spodbujali svoje idole. Za vsa ta poročila so vedno ljudje, ki se jim zdi potrebno pisati in obveščati javnost.

Kaj pa kultura? Mogoče mi bo kdo od poročevalcev ali sam urednik očital, da sem preskočila več kot obsežno stran, ki je namenjena tej pastorki; vsi jo imamo sicer radi, jo potrebujemo, a nam je takoj nekako odveč, ko zapusti krila idealizma. Kako čudni smo, dokazujeta prispevka o kulturnih dogodkih na Javorniku in Hrušici. Če bi oba enako dobro poznala, bi se spustila v polemiko, tako pa le pomilujem tiste, ki primejo za pero le takrat, ko je treba kritizirati in žal je to na Jesenicah prepogosto. Da se razumemo! Za napredek in razvoj je kritika potrebna, to je vedel že Levstik, a kdor se poda v vlogo kritika, bi moral stvari tako obvladati, da jih ne bi samo pohodil in pomendral, ampak pokazal boljše, ne samo z besedami, tudi z dejanji. Zavedati se je treba, da kadar kritiziramo, kritiziramo delo, o nedelu navadno molčimo.

A zgledi vlečejo in ne morem si kaj, da ne bi omenila počitniških matinej v kinu Železar. Tudi učni načrti nameenjajo ure filmski vzgoji. Oglejte si naslove in zamislite se! V koga vzgajamo našo mladino?

A ker je človek uporno bitje, s srcem in razumom, je lahko na svojstven način srečen ob Župančičevih verzih na čelu čestitke tovarišu Klavori, ki mu tudi sama čestitam kot človek, prosvetni delavec in kulturnik:

Glej to drevo: za usodo nič ne vpraša, a večno se bori za svoj namen!

In taki so, ti naši možje, fantje in dekleta v zlato ozaljšanih uniformah, v snežni belini ali skrivnostnem škrlatu, tihi, skromni in pošten: držijo besedo in ne razočarajo. 115 let tako, če računam od korenin, ali 10 let, če štejemo tisto, o čemer se je zadnje čase toliko govorilo, a nič zapisalo: novoletne koncerte.

Da to Jesenice želijo in spoštujejo, dokazuje trikrat do zadnjega sedeža polna dvorana, aplavzi, ustna priznanja, vsako leto več istih prazničnih obrazov starih, dobrih prijateljev, dokaz, da le ni vse tako črno, kot skušam dopovedati. A boli me to naše jeseniško čudaštvo, mogoče celo ljubosumje, ko z lahkim srcem kritiziramo vse in vsakogar, pohvaliti pa ne znamo ali pa nočemo. V prvem navdušenju bi še kaj storili, a ko naval mine, pozabimo! In to je narobe! Ali ta godbenik, ki se je tja od dopusta pripravljal za največji dogodek na Jesenicah pred novim letom, sme pričakovati nekaj besed v svojem časopisu?

Koncertov ne morem ocenjevati, ker sem bila soustvarjalec s svojimi boljšimi in slabimi dnevi, lahko pa povem, da je koncert darilo, skrbno zavito v najlepše zvoke in najbolj iskrene besede, ki jih lahko nameni peščica zanesenjakaov someščanom in prijateljem od blizu in daleč, predvsem pa someščanom, s katerimi delijo dobro in slabo današnjega in jutrišnjega dne, kjer pa se vedno najdejo: Železarna Jesenice, dekoraterji Jarje, tiskarna Cvetkovič, Gledališče z Vero Smukavec, cvetličarna Zvonček, Jani Kavalar.

Prav zaradi takih zanesenjakaov bi bilo vredno napisati dobro misel, navet, ... raje ne po novinarski dolžnosti, ampak kar tako, ker tega ne stori nihče, pa se zavedamo, da bi se »škalo«. Tudi to prinaša srečo, sreča pa je »kruh«, po katerem hrepeni vsako živo bitje!

Zaključila bom tako, kot sem v novoletni čestitki, ker:

Človek mora biti srečen, da lahko ustvarja srečo sebi in družbi!
Zato: Srečno novo leto!
iz srca

Štefi Muhar

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 28. januarja, bosta od 8. do 18. ure odprti trgovini:
DELIKATESA, poslovalnica 7, Titova 7, Jesenice in
DELIKATESA Kašta 4 na Plavžu, Tavčarjeva 6, Jesenice.

DEŽURNA LEKARNA

V januarju in februarju je za občini Radovljica in Jesenice dežurna lekarna na Jesenicah.

DIA večer

V prostorih Planinskega društva Javornik — Koroška Bela bo v sredo, 1. februarja, ob 18. uri, predvajanje diapozitivov. Diapozitive bo predvaljal Adi Fink, član foto kluba Andrej Prešern Jesenice pod naslovom: Spomini na Kitajsko.

Vabljeni!

Nova razstava v Galeriji Kosove graščine

V sredo, 1. februarja, ob 18. uri bo otvoritev razstave:

Favna in flora v grafičnih tehnikah.

Po otvoritvi bo svoje nove videoposnetke predstavil etnomuzikolog Naško Križnar.

Vabljeni!

V nedeljo, 29. januarja, ob 10. uri bo v gledališču Tone Čufar na Jesenicah spet na sporedu

Vaša — naša matineja.

Tokrat si boste lahko ogledali pravljico igrice Svetlane Makarovič

SOVICA OKA.

Pripravili so jo člani mladinskega gledališča Svoboda iz Trbovelj. Kot je že v navadi, boste po matineji lahko risali v avli našega gledališča.

Zahvale

Ob izgubi sestre

IVANKE IVANKOVIČ,
roj. Grelja,

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in vsem stanovalcem Dobravske ulice za prispevek in cvetje.

Zahvaljujem se jeseniškim pevcem za lepo zapete pesmi in lepa hvala župniku za lep pogrebni obred.

Vsi njeni

Ob težki in prerani izgubi mamice, hčerke in sestre

VALENTINE PLAHUTA

se zahvaljujem prijateljem, znancem, sosedom in sorodnikom za izrečeno sožalje, za darovano cvetje in denarno pomoč ter za pomoč v hudih trenutkih.

Vsem, ki ste z lepo mislijo počastili njen spomin, še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni

Ob smrti mojega očeta se dnini Krajnik najlepše zahvaljujem za denarno pomoč in izrečena sožalja.

Hasan Kapič

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za čestitko za moj rojstni dan.

Franc Fornezzi

Vsem sodelavkam in sodelavcem skladišča Bela se najlepše zahvaljujem za darilo ob odhodu v pokoj.

Marija Koblar

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

27. januarja, POČITNIŠKA MATINEJA ob 10. in 16. uri. Ob 18. in 20. uri amer. barv. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA IV.

28. januarja, POČITNIŠKA MATINEJA ob 10. in 16. uri. Ob 18. in 20. uri amer. barv. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA IV.

29. januarja, POČITNIŠKA MATINEJA ob 10. in 16. uri. Ob 18. in 20. uri amer. barv. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA IV.

30. januarja, hong. barv. akcij. film AKCIJA: TERORIZEM ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri amer. barv. trda erotika 1001 EROTIČNA NOČ ŠEHEREZADE. Originalna verzija! Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma.

31. januarja, hong. barv. akcij. film AKCIJA: TERORIZEM ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri amer. barv. trda erotika 1001 EROTIČNA NOČ ŠEHEREZADE. Originalna verzija! Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma.

1. februarja, amer. barv. akcij. film STRUPENJAČA ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri amer. barv. film ZAD-

89,8 Mhz — slšnost: Jesenice
96,7 Mhz — slšnost: Bohinj
96,8 Mhz — slšnost: Gornjesavska dolina
96,0 Mhz in 87,7 Mhz — slšnost: Radovljica, Kranj, Domžale, Kamnik in Bežigrad

Petek, 27. januar:

16.00 — Pričetek programa; 16.05 — Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Obvestila; 17.00 — Kamen spotike: Ureditev Čufarjevega trga na Jesenicah; 18.20 — Povabljeni ste; 18.55 — Zaključek programa.

NJA KRISTUSOVA SKUŠNJAVA (premiera).

2. februarja, amer. barv. film ZAD-NJA KRISTUSOVA SKUŠNJAVA ob 17. in 20. uri.

KINO DOVJE

29. januarja, amer. barv. akcij. film DINAMIT JACKSON ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

27. januarja, amer. barv. akcij. film DINAMIT JACKSON ob 17. in 20. uri.

Razstavni salon DOLIK Jesenice

V razstavnem salonu DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 21. januarja do 1. februarja na ogled razstava risb grafika Marjana Vodiška iz Titovega Velenja.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Sobota, 28. januar:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Šparoveček radia Triglav — zabavna glasbena oddaja; 17.45 — Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.55 — Zaključek programa

Nedelja, 29. januar:

11.00 — Mi pa nismo se uklonili; 11.30 — Obvestila; 12.00 — Nedeljsko popoldne, vmes čestitke poslušalcev;

Ponedeljek, 30. januar:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Obvestila; 17.00 — Aktualno; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.15 — Športni pregled; 18.40 — Minute za resno glasbo; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Torek, 31. januar:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Obvestila; 17.00 — Reklji so; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.40 — Novosti iz zabavne glasbe; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Sreda, 1. februar:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Obvestila; 17.00 — Aktualno; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.35 — Novosti iz narodnozabavne glasbe; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Četrtek, 2. februar:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Obvestila; 17.00 — Tema dneva: Pravna pomoč pri OSS na Jesenicah in v Radovljici; 17.45 — Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.25 — Danes so rekli...; 18.35 — Vedno zelene melodije; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Kabelsko omrežje na Javorniku

Priprava na izgradnjo kabelskega omrežja na Javorniku je stekla podobno kot v drugih krajevnih skupnostih. Informativne prijave je oddalo 300 krajanov in bo pokrito celotno področje Javornika do magistralne železniške proge.

Do konca januarja bo izdelava projekta že v taki fazi, da bo zelo težko vključevati nove interese, ker naknadne prijave zahtevajo popravke projekta oziroma izvedbe, kar bistveno podraži realizacijo projekta. Novi naročniki se bodo lahko prijavljali samo po plačilu dejanskih stroškov, ki bodo bistveno višji.

Zadnji rok za prijavo pod prvotnimi pogoji je 1. februar 1989.

Vse informacije dobite na tajništvo KS Javornik-Koroška Bela.

Odbor

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se zahvaljujem za čestitko ob mojem življenjskem prazniku in želim društvu še veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Franc Cvelbar

Dopisujte

Izdelava in montaža avtomobilskih prevlek

Od prvega januarja lahko pri Branetu Pircu na Blejski Dobravi št. 136 dobite prevleke po naročilu za vse vrste avtomobilov.

Delavnica je odprta od ponedeljka do sobote in sicer od ponedeljka do petka od 15. do 19. ure, v soboto od 9. do 12. ure.

Takrat lahko dobite tudi vse ostale informacije.

Tudi letos je Dom upokojencev dr. Franceta Berglja Jesenice pripravil novoletno praznovanje z obdaritvijo oskrbovancev. Za prijetno razpoloženje so poskrbeli Gornjesavski kvintet s pevko ali ansambel Sava ter delavci doma.

Oskrbovancem so bila izročena osebna darila in skupno darilo barvni TV sprejemnik, za katerega so sredstva prispevali:

Skupnost socialnega skrbstva Jesenice, Železarna Jesenice, Zveza borcev Mojstrana, tov. Arh, Maks Dimnik ter krajevne skupnosti Mojstrana, Kranjska Gora, Hrušica, Podmežakla, Staneta Bokala in Mirka Roglja — Petka ter Sava.

Ob tej priložnosti so oskrbovanci Doma upokojencev dr. Franceta Berglja javno zahvaljujemo za prejeta darila, ki bo pripomoglo, da nam bo življenje v domu še prijetnejše.

Oskrbovanci doma

Hokejski pregled

V tednu, ki je za nami, se je končal prvi del državnega prvenstva. V boju za naslov prvaka so ostale še štiri ekipe. Po dosedanjem razpletu je glavni favorit za naslov zagrebški Medveščak-Gortan. Med rednim delom je izgubil le štiri tekme. V polfinalu igra z beograjskim Partizanom, ki je bil v rednem delu četrti. Možnosti za presenečenje so zelo majhne, čeprav so Beograjčani prav gotovo lepo presenetili. Drugi polfinalni par sta Kompas Olimpija in državni prvaki Jesenice. Napovedati izide teh dveh tekmecev je nemogoče. Pod Mežaklo se na dvoboje super finala vneto pripravljajo. Igralci obljubljajo boj do zadnje minute, čeprav jih že nekaj časa tarejo različne težave. Poškodovan je branilec Magazin (koleno in je zanj sezona verjetno končana), vratar Pretnar je več kot teden dni preležal v postelji zaradi hude gripe, Ščap je bil poškodovan večji del sezone; gripa pa je problem, ki iz dneva v dan lahko zdesetka ekipo.

Ker so prvo tekmo polfinala že odigrali v torku v hali Tivoli (rezultata do zaključka redakcije še nismo dobili), je sedaj zelo pomembno, kako bomo omenjene težave reševali do druge tekme, ki bo v torku na Jesenicah. Konec tedna gostuje državna reprezentanca na Madžarskem, zato so tekme 2. kola polfinala šele v torku. Upajmo, da bo Jesenicom uspelo tako željena uvrstitev v veliki finale!

Izidi prejšnjega tedna:

Jesenice : Kompas Olimpija (člani)
11 : 6 (3:2, 3:2, 5:2)

To je bila tekma zadnjega kola prvenstva in ni odločala o ničemer. Hokejisti Jesenic so se zavedali, da v tej tekmi lahko z dobro igro pridobijo nekaj samoza-vesti, zato so zaigrali zelo zavzeto. Gole so dosegli: Hafner 2, Klemenc 2, Williams 2, Horvat, Hiks, Kopitar, Šuvak in Tišler.

Jesenice : Maribor (st. pionirji)
63 : 0 (18:0, 21:0, 24:0)

Pionirji Jesenic so lovili že kar nekaj let star rekord, ko so takratni pionirji Jesenic premagali kranjski Triglav s 66:0. Rekorda sicer niso dosegli, toda rezultat je vseeno vreden občudovanja.

Gole so dosegli: Sodja 12, Ogris 1, Pavlovič 7, Beravs 7, Kemperle 2, Klinar 1, Jan 14, Rožič 6, Smolej 3, Mahkovic 3, Pišber, Lotrič 2, Resman 3.

Mladost : Jesenice II (člani)
3 : 6 (1:0, 0:2, 2:4)

Gole na tekmi v Zagrebu so za Jesenice II dosegli: J. Sturm 2, Grbič, Sodja, Miha Lah in Kunčič.

Jesenice : Triglav (Pokal karavank ml. pionirji)
20 : 0 (6:0, 4:0, 10:0)

Jesenice : Slavija (mlajši pionirji)
2 : 1 (1:0, 0:1, 1:0)

Cinkarna : Jesenice II (starejši pionirji)
7 : 4 (3:1, 3:0, 1:3)

Mladinci za naslov državnih prvakov

V nedeljo se prične zaključni del državnega prvenstva za mladince. Štiri ekipe so se uvrstile v ligo, ki bo odločala o letošnjem mladinskem prvaku.

V prvem kolu na Jesenicah gostuje Vojvodina iz Novega Sada, ki je sicer prvi favorit prvenstva. Tekma bo v nedeljo ob 17. uri na igrišču Podmežaklo. Ljubiteljem hokeja se obeta zanimiv dvoboj. V vrstah Vojvodine igra kar sedem igralcev, ki že nastopajo v I. ligi. Mladinci Jesenic pa pod izvrstnim vodstvom trenerja Vasilja Červenja napredujejo iz tekme v tekmo.

Evropski pokal v sankanju

Trije člani Sankaškega kluba Jesenice so se v soboto in nedeljo udeležili 23. evropskega pokala v sankanju na naravnih progah. Tekmovanje, ki bi moralo biti v Olangu (Italija) je bilo zaradi neugodnih snežnih razmer v Oberperfussu na Tirolskem v Avstriji.

V zelo močni konkurenci tekmovalcev iz Italije, Avstrije, ZR Nemčije, Švice, Kanade in ZDA so dosegli naslednje uvrstitev:

35. mesto Janko Meglič
43. mesto Marjan Meglič
48. mesto Vinko Lavtižar
dvosedi: 6. mesto Meglič — Meglič

Žal se zaradi neugodnih snežnih razmer tekmovalci udeležujejo tekmovalj brez treningov na snegu, ki pa so pogoj za doseganje dobrih rezultatov.

TLŠ

Program tekem

petek, 27. januar, ob 18. uri:

Jesenice II : Kompas Olimpija II
(tekma medrepubliške lige)

sobota, 28. januar, ob 9.30:

Jesenice II : Kompas Olimpija (st. pionirji)

V soboto, 28. januarja, ob 18. uri bi morala biti pokalna tekma Jesenice : Spartak, vendar v tem trenutku še ni jasno, ali bodo gostje sploh prišli na Jesenice. Če tekma bo, boste obveščeni preko radia Triglav.

nedelja, 29. januarja, ob 17. uri:

Jesenice : Vojvodina
(mladinci I. kolo državnega prvenstva)

torek, 31. januarja, ob 18. uri:

Jesenice : Kompas Olimpija
(II. tekma polfinala DP)

Umetnostno drsanje:

Izbirno tekmovanje za pokal republik in pokrajin

V Ljubljani je bilo 14. januarja izbirno tekmovanje za pokal republik in pokrajin, ki bo od 20. do 29. tega meseca v Zagrebu. Na to tekmovanje se uvrstijo po tri najboljše pionirke skupin A in B. Jeseniški klub sta zastopali Melita Čelesnik v skupini B in Tina Berlot v skupini A; obe sta pokazali manj kot znata in sta razočarali.

Najprej je z obveznimi liki začela Tina. Prvi lok je odvozila kar solidno, vendar je dobila pri dveh sodnikih nekoliko prenizke ocene, tako da je posredoval celo vrhovni sodnik, ki se je strinjal s sodnico iz Celja, ki je Tina postavila na drugo mesto. Z drugim lokom bi se dalo še veliko popraviti, a Tina ni zmogla obremenitve, da se ji tako kot še nikoli prej na široko odpirajo mesta med prve tri, tako da je povsem odpovedala tudi v prostem programu in na koncu pristala na 5. mestu.

V skupini pionirk A je zmagala Polona Eberlinc iz Celja, druga je bila Tanja Telesak iz drsalnega kluba Stanko Bloudek in tretja Nataša Jevšenak, prav tako iz Celja.

Pri pionirkah skupine B naj bi bilo 1. mesto že oddano naši Meliti, a zgodilo se je drugače, kot smo pričakovali. Po obveznih likih je bila Melita na 1. mestu, potem pa se je pred prostim programom premalo zbrala za svoj nastop, tako da je pozabila izvesti zahtevane elemente.

Na koncu je sedla tretje mesto za Petro Švajger iz Stanka Bloudka in Katjo Lumbar iz Olimpije.

Iva

Namizni tenis:

Na prvenstvu Gorenjske

Letošnje prvenstvo mladinskih ekip Gorenjske je bilo v soboto na Jesenicah. Nastopilo je šest ekip mladincev in tri ekipe mladink iz Kranja in Jesenic, vključno z Murovo, kar je za Gorenjsko z bogato namiznotenjsko tradicijo zelo skromno. Da Križ, Škofja Loka, Ljubno ali kdo drug ne premorejo niti ene mladinske ekipe, nikakor ni zadovoljivo.

Ekipa mladincev Jesenic v postavi Ferbežar, Pem, Vadjunec je bila premočno prva, sledi pa ji ekipa Merkurja iz Kranja, medtem ko je tretje in četrto mesto

pripadlo ekipama Murove in Merkurja II.

V tekmovanju ekip mladink je prvo mesto osvojila ekipa Merkur I pred ekipo Merkur II in Jesenicami, za katere so nastopale Klemenčeva, Samarjeva, Lavtižarjeva in Čenčkova. Zelo dobro je tokrat zaigrala Vanja Klemenc, ki je premagala vse nasprotnice, vendar je bilo to premalo za boljšo uvrstitev ekipe, saj ostale igralke niso dobile nobene igre.

S.

Odbojka

Članice OK Jesenice so se v soboto, 14. in nedeljo, 15. januarja, udeležile dvodnevne mednarodne turnirja v odbojki v Beljaku. Nastopile so štiri ženske ekipe, šest moških ekip in pet mešanih.

Tekmovanje je potekalo po sistemu vsak z vsakim, tako da smo v soboto odigrali tri tekme in v nedeljo eno tekmo.

Na turnirju so sodelovale ekipe ASKO Villach, ASKO VC Graz, Union Graz in OK Jesenice.

Rezultati turnirja:

OK Jesenice : Union Graz 2 : 0 (15 : 11 — 15 : 8)

OK Jesenice : ASKO Villach 2 : 0 (15 : 6 — 15 : 3)
OK Jesenice : AKOO Graz 0 : 2 (11 : 15 — 15 : 12)

Finale turnirja je bila tekma med OK Jesenice in ASKO Graz 3 : 0 (11 : 15 — 13 : 15)

Prvo mesto na turnirju je osvojila ekipa ASKO Graz, drugo ekipa OK Jesenice, tretje Union Graz in četrto mesto ASKO Villach.

Za ta uspeh so zaslužne vse igralke ekipe: Sandra Rakovec, Mojca Tišov, Mojca Jernejc, Klavdija Kokolj, Zorka Džamastagič, Katja Vidmar in Natalija Ravnik.

Lojze Kerštan

Umetniški čar črno — belega

Otvoritev razstave fotografij Ivana Pipana v razstavnem prostoru Viktorja Gregorčiča na Javorniku je bila 13. januarja. Popestrili so jo pevci z Blejske Dobrave, pod vodstvom Alojza Vengarja. Pokrovitelj razstave je DPD Svoboda France Mencinger z Javornika — Koroška Bela. Izbor fotografij za razstavo sta opravila Adi Fink in Andrej Malenšek, oba člana foto kluba A. Prešern z Jesenic. Ivan Pipan pa je član foto kluba Radovljica, kjer ustvarjalno deluje že vrsto let.

Ivan Pipan se nam predstavlja z vrsto fotografij, ki spadajo po pristopu in izraznem smislu v gibanju Nove stvarnosti. Njegove fotografije odlikujejo posebna izrazna moč in neposrednost, drznost oblik industrijskih izdelkov in postrojenj. Odlični detajli Pipanove fotografije zaslužijo posebno pohvalo. Izjemna in odlična kompozicija, človek v svojem delovnem okolju so glavni poudarki fotografij vse bolj prodirajočega vala Nove stvarnosti. Pipan nam v svojih fotografijah sporoča predvsem svoje osebnostno doživljanje opredmetenega sveta, detajlov in konstrukcij. V izrazu je globoko prepričljiv, doživet in prodoren.

V široki paleti vedno sveže oblikovalske foto dejavnosti ni bil nikoli pasiven, vsekakor pa vedno vsestranski. Na ta način je ustvaril več kolekcij v črno-beli in barvni tehniki. Njegova najnovejša črno-bela kolekcija ŽLED — ujma naših dni, je vsekakor enkratna in neponovljiva. Predstavljena bo v foto galeriji Pasaža v radovljiški galeriji v začetku februarja. Pipan bo v tradicionalno tehnično osnovo komponiral svojo igro črt in linij ter jih sestavil v večje ali manjše fotografsko uporabne predmete. Toliko v vednost, kaj mojster Pipan pripravlja vnaprej.

Biti ustvarjalec, kot je v svojem izraznem življenju Ivan Pipan, je umetniška in vitalna danost narave. To med drugim dokazuje stalna razstavna dejavnost in sodelovanje na več kot 165. razstavah doma in na tujem. Dosežena priznanja potrjujejo izjemen talent. Dialog s časom je v Pipanovem fotografskem izrazu bil in je dialog z družbo, naravo in s samim seboj.

Pipanove fotografije izražajo sodobni in aktualni pristop, nekaj, kar je prav posebej njegovega. Umetnikova fotografska govorica je prežarjena z notranjo močjo ustvarjalnega naboja, polna je nemirne čutnosti, ki se izraža v energičnem prenašanju posnetega. Njegova dela učinkujejo kot nekakšna fotografska arhitektura, saj avtor svoje fotografije gradi po notranjem občutju, ki je največkrat rezultat razumskih razmišljanj in domislek. Prava udarna moč in umetniška potencia Ivana Pipana je v neusmiljeni ostrini in prodornosti fotografskega izraza.

V pretežni večini razstavljenih del prevladujejo odlična in prefinjena fotografija, dobro zastavljena kompozicija

in pretehtani izrezi. V realistično zasnovanih delih se večinoma skriva tudi globlje umetniško in človeško sporočilo. Pipanove fotografije niso same sebi namen ali proizvod čistega fotografskega igranja. Umetniška sporočila tako dobivajo globlji simbolni pomen. Med prikazanimi deli se pojavljajo tudi nekatere bolj ali manj posrečene konstruktivistične obarvane fotografske rešitve. In to v pozitivnem smislu.

Skratka, v delih Ivana Pipana gre za zelo širok obseg osebnih umetniških stališč, mnenj in nazorov. Tem delom sta najpogostejše osnova kar zavirljiva umetniško — izpovedna moč in kvaliteta. V Pipanovi predstavitvi pridobi fotografija svojstveno estetsko in vsebinsko draž.

Slavko Tarman

Skupščina krajevne skupnosti Javornik-Koroška Bela

Pretekli teden je skupščina odločila, da se dom družbenopolitičnih organizacij na Javorniku da v lastništvo krajanom KS. Delegati so poudarili, da ni bilo prav, da so dom krajanom vzeli, ker so s svojim udarniškim delom veliko prispevali, da dom služi svojemu namenu. Družbenopolitične organizacije in društva nimajo drugih prostorov, razen tega doma.

Na skupščini so poudarili, da mora vodstvo skupščine dom vrniti, predvsem zaradi visoke najemnine. Delegati in vodje delegacij so zahtevali, da avto šola preneha obračati avtomobile v ulici Viktorja Svetina na Koroški Beli, ker izpušni plini motijo tamkajšnje stanovalce. O tem je bila avto šola že obveščena.

Na zelenicah na Koroški Beli izpred bifeja se ne sme parkirati, ker je to zelena površina. Na prvi skupščini so po žolčni razpravi sprejeli sklep o prepovedi parkiranja.

V prihodnje bodo asfaltirali Svetinovo ulico in poskrbeli za primerno rasvetlavo. Potrošniški svet je zahteval boljše poslovanje trgovine ter večjo čistoto in higieno. V novem bloku naj bi poleg poslovnih prostorov razširili tudi samopostrežno trgovino na Koroški Beli.

Delegati so zahtevali, da se čim prej začne delati centralno ogrevanje na Koroški Beli. Tudi delegati z Javornika so poudarili, da velikokrat izpuščajo

V torek, 10. januarja, je bila v prostorih Krajevne skupnosti Rateče predstavljena knjiga iz serije Narodna nošnja Jugoslavije: Gorenjsko — Rateče. Gre za priročnik za rekonstrukcijo rateške narodne noše. Znanstveno je narodno nošo iz Rateč v Gornjesavski dolini, kraja, kjer ob svečanostih in prireditvah nošo oblečejo še danes, obdelala dr. Marija Makarovič iz Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani, in sicer od druge polovice 19. stoletja dalje.

Pri pripravi knjige pa so ji pomagali strokovnjakinja za narodne noše Ljuba Vrtovec, avtorica skic ing. arh. Lidijske Frankovič in fotograf Branko Miletič. S pripovedovanjem pa so knjigo obogatili številni starejši krajanji iz Rateč. Knjigo je založil in izdal Kulturno prosvetni sbor Hrvatske iz Zagreba, pri nas največja založba, ki izdaja publikacije s področja folklorne in ljudske kulture iz vse Jugoslavije. Najnovejšo delo, ki je izšlo pri tej založbi, pa je prav monografija iz zbirke Narodna nošnja Jugoslavije: Gorenjsko-Rateče.

Kot je v Ratečah povedal urednik Vladimir Salopek, nameravajo s to knjigo prispevati k ohranitvi ostankov pravih narodnih noš in omogočiti folklornim skupinam, da si za svoje po-

trebe skrojijo nove. Krajanom Rateč sta se z rateško narodno nošo iz 19. stoletja že predstavila plesalca folklorne skupine France Marolt iz Ljubljane. Knjiga o rateški narodni noši pa je tudi prva samostojna publikacija, ki predstavlja avtentično podobo gorenjske narodne noše in je hkrati tudi po-

Zakaj ne montažni betonski most čez Radovno?

Cesta z Jesenic na Bled čez Poljana je postala pomembna prometna zveza, ne samo za domačine, tudi tuji jo že dobro poznajo, saj zelo skrajša pot z Jesenic do Zake.

Na žalost je odpovedal leseni most čez Radovno na Fortuni. Avtobusi ne smejo viziti čezenj! Sam sem bil priča, ko je pripeljal tuji avtobus s turisti na Fortuno. Opazili so hapis, da je obremenitev mostu le 5 ton in so se voznik in potniki razjezili, ker se je avtobus moral vrniti na Bled!

Ali je to res potrebno za naš letoviški okoliš? Vsekakor nam je le v škodo! Zakaj ne bi obnovili mostu, ne lesenega, pač pa železobetonskega v

montažni izvedbi, v obliki T-nosilcev. Mehanska sredstva za take postopke imamo, pa tudi sedanji temelji niso tako slabi, saj jih dosedaj tudi velika voda ni spodkopala.

Za novo inatčo povezave čez Radovno sedaj res ni denarja, ker je v teh razmerah preveč zahtevna. Vendar bi se za ta most dolžine okoli 15 metrov že našla potrebna sredstva. Posebno, če pomislim, kako drag je danes les, ki pa ne prenese več obremenitev današnjega prometa.

Torej delajmo sodobno, brez krpanja!

RAK

Delavska univerza Viktor Stražišar
Jesenice

TOZD Delavska univerza Viktor Stražišar Jesenice vabi v tečaj:

- slovenskega jezika za neslovence
- strojepisja
- strojnega pletenja
- za voznike motornih čolnov
- za skladiščnike — začetni in nadaljevalni
- krojenja in šivanja
- krojenja in šivanja modnih hlač
- avtogenega treninga
- kitare
- nemškega jezika za šolarje višjih stopenj
- nemškega jezika za predšolske otroke
- akupresure
- joge
- radiestezije

Prijave do 31. januarja, lahko po ☎ 81-072.

Veljko Mandič